

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Casopisno-založniško podjetje Slov. poročevalca. - Direktor: Rudi Janhuba. - Glavni in odgov. urednik: Sergej Vošnjak. - Za tisk odgovarja Fr. Plevel. - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ul. št. 1 in 3, telef. št. 23-523 do 23-529. - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/11, telefon št. 23-522 do 23-526. - Osnovni oddelki: Ljubljana, Titova c. 7, telefon št. 21-896, za ljubljanske naročnike št. 30-463, za zunanje št. 30-462. - Poštni predal št. 29. - Ziro račun pri Kom. banki Ljublj., št. 90-KB-5-2-367. - Meseč. naročnina 230 din.

PO RATIFIKACIJI EVROPSKIH SPORAZUMOV V PARIZU

Težave bodo šele nastale

(Od našega stalnega dopisnika)

PARIZ, 11. jul. — Francija je storila svoj zgodovinski korak: skupščina je izglasovala obe evropski pogodbi in temeljni kamen mali Evropi je s tem vgrajen. Čeprav je bil potek glasovanja tak, kakor je bilo pričakovati, smo pa vendarle doživeli malo presenečenje. Vse prognoze so namreč govorile o tem, da bo prišlo v vrstah zmernih do razdvojenosti in da ne bo ravno nepomembno število tistih neodvisnih, ki se bodo vsaj vzdružili, če ne glasovali proti sporazumoma. Glasovi niso bili točni. Le dva neodvisna in štirje kmetje so glasovali proti, trije neodvisni pa so se vzdružili. Evropejci se torej lahko pohvalijo z nenavadnim uspehom. Večina 103 glasov je več kakor se je mogel Bourges nadejati v svojih najbolj optimističnih sanjah.

Toda vgrajiti temeljni kamen je samo začetek, ki kakor osamljeno dejanje ne nosi v sebi nobenih zagotovil. Vsi gospodarski in politični krogi se namreč zavedajo, čeprav mnogi tega javno ne priznajo, da Francija teži, kakršna je danes, v tej novi skupnosti ne more uspeti. Storičeno je bilo najtežje, vse težave bodo nastale odslej. Ze se dni bo morala pelagati račun pred OCCE in GAIT zaradi omejitve svobodne trgovine z različnimi klavzuli, ki jih je

morala aplicirati zaradi težkega notranjega in zunanega finančnega položaja. Edino orožje, s katerim se bo Francija pojavila na teh sestankih, bo svečana obljuba, da bo po osemnajstih mesecih omejitve gospodarsko sposobna odpraviti vse te umetne in prisilne ukrepe.

Človek bi želel verjeti, da je to ozdravljeno možno in da ne gre le za utopijo. Toda naj sodimo o bodočem razvoju se tolikšno mero optimizma, vendar se moramo neprenehoma

vračati na osnovni problem današnje Francije, na osnovno notranjo in zunanjo težavo, politično in gospodarsko — Alžir. Toda razvoj dogodkov, vse bolj izraženo gibanje v smeri — blagorečno — šovinističnih stremiljenj, vse večja in večja degeneracija socialistične stranke in njeno rastoče oddaljevanje od osnovnih socialističnih načel nas sili v to, da podvomimo, če bo bodočih osemnajst mesecev zadostovalo tej trenutno, do vratu zadolženi Franciji, da se zopet postavi na gospodarsko zdrave noge, torej istočasno na dveh področjih — doseči gospodarski dvig in pri tem povečevati svoje stroške na vojaškem planu, to bi pomenilo težko breme za celo državo, katere gospodarski temelji bi bili trdni.

Gledani iz take perspektive dobivajo prihodnji dnevi in meseci prav poseben pomen. Ko pravimo dnevi, mislimo na raz-

pravo, ki se že pričinja v skupščini in ki se nanaša na posebno vladna pooblastila, ko pravimo meseci, pa mislimo na čas, ki še ostaja do novembra, ko je predvideno, da se bo na dnevnem redu Združenih narodov pojavila razprava o Alžiru. Skupščinska komisija za notranje zadeve je sicer danes dopolnila zopet odbila nekoliko preurejeno besedilo pooblastila, iz katerega je izginil stavek, ki je najbolj bodel v oči vse tiste, ki branijo republikanske svobode in ki bi uvedel diskriminacijo med francoske državljane, rojene v Franciji in Alžiru, v katerem je omejena doba preiskovalnega zapora na 30 dni, do čim je prvotno besedilo govorilo o neomejenem trajanju. Toda to dejstvo ne pomeni dosti in predobro je znano, da so bila mnoga besedila zakonskih načrtov odbita v posameznih komisijah, pa so bila kasneje v skupščini sprejeta.

Predstavnik FLN v OZN Jazyd, ki trenutno biva v Tunisu, je že izjavil, da FLN na francosko vojno ne more odgovoriti z ničemer drugim kakor z volno.

Ne moremo se torej nadejati ničesar dobrega od bodočih skupščinskih razpravljanj, čeprav odpor socialistične manjšine naste in moremo celo trditi, da bi se utegnilo zgoditi, da bi bilo tokrat prekoračeno doslej vedno dosledno izvajano pravilo strankarske discipline. Niti glasovi o tem, da ljudsko republikansko gibanje nasprotuje povečanju pooblastil, nam ne more viliti upanja, kajti težko je verjeti, da bi svojemu nasprotovanju dali izraza v glasovanjem proti temu predlogu. V najboljšem primeru se bodo poslanci te stranke vzdružili glasovanja in kot edini varovalni ukrep morda zahtevali izredno sklicanje parlamenta v septembru, da bi tako omejili določeno menzurovnanega vladnega delovanja in si zagotovili možnost vplivanja z ozirom na to, da nimajo v vladi svojih zastopnikov.

Resnica je torej takšna in ne moremo zapirati oči pred dejstvom, da so zahodni napredni elementi v stanju apatičnosti in pesimizma in da jim primanjkuje poguma in odločnosti, da bi zapuili proti toku in se spustili v borbo proti vse močnejši težnji antidemokracije.

Vida Hrečakova

Včeraj je sirski zunanji minister Salah Bitar s soprogo in v spremstvu jugoslovanskega poslanika v Siriji dr. Slavka Zoreta ter siriskega poslanika v Beogradu Sabet el Arisa prisel na obisk v Slovenijo. Na ljubljanski železniški postaji so ga pozdravili podpredsednik ljudske skupščine LRS dr. Ferdo Kozak, predsednik OLO Ljubljana dr. Marjan Dermastia in direktor zveznega zavoda za urbanizem in stanovanjsko izgradnjo ing. Marjan Tepina. Po ogledu »Litostroja« in obisku na ljubljanskem gradu je dr. Ferdo Kozak priredil siriskemu zunanjemu ministru in njegovemu spremstvu kosilo na Bledu. Popoldne je Salah Bitar odpoval v Opatico. Davi je odpoval na Brione, kjer ga bo sprejel predsednik Tito. Salah Bitar se bo še danes vrnil z letalom v Beograd, od tam pa tudi z letalom nadaljeval pot v Kairo. Na sliki: s sprejema na ljubljanski postaji; od leve proti desni: dr. Ferdo Kozak, Salah Bitar in jugoslovanski poslanik v Siriji dr. Slavko Zore.

Zoll o gospodarstvu

Ob koncu splošne razprave o proračunu v rimskem parlamentu je spregovoril tudi predsednik vlade — Prednost debate o evropskih sporazumih je povzročila nezadovoljstvo pri krščansko-demokratski levici

Rim, 11. jul. (Tanjug) V italijanskem parlamentu so končali proračunske debate. Ob koncu je predsednik vlade Zoll spregovoril nekaj besed o problemih v gospodarskem razvoju države.

Zoll je dejal, da v kmetijskih sročitih neugodnega vremena niso dosegli pričakovanih uspehov. V industrijski proizvodnji so bili doseženi zadovoljivi uspehi, zboljšala se je plačilna bilanca, indeks življenjskih stroškov pa je nekoliko nižji od lanskega. Ko je povedal, da je bilo stopenj več ukrepov za

izpolnitev Vannonijevega ekonomskega načrta, je Zoll dejal, da sta poglavitna problema brezposelnost in razlike v gospodarskem razvoju južnega in severnega dela države. Problem brezposelnosti je še vedno resen, saj stalno doteka nova delovna sila, ki ne najde zaposlitve. Glede razlik v gospodarskem razvoju severa in juga je dejal, da dosedajni napori še niso prinesli zadovoljivih uspehov.

Sklep krščansko-demokratske parlamentarne skupine, da daje prednost debati o sporazumih za evropsko tržišče in Evratom in ne agrarnih pogodbam, je vzbudil v levem krilu krščansko-demokratske stranke nezadovoljstvo. Večina na sestanku parlamentarne skupine je namreč pritrdila zahtevi podpredsednika vlade in ministra za zunanje zadeve Pelje, da bi deli prednost debati o evropskih sporazumih, hkrati pa je odklonila predlog, ki ga je v imenu vlade podal minister državne zadev, zastopnik leve struje, da bi istočasno razpravljali o obeh vprašanjih.

Generalni tajnik krščanske demokratske stranke Fanfani se zdi trudi, da bi spravil ti dve nasprotujoči si stališči. Računalo je, da bo skušal pridobiti zastopnike leve struje s tem, da jim bo ponudil nekatera izpraznjena mesta v vodstvu stranke. Leva struja se je medtem že izkazala proti vstopu njenih predstavnikov v vodstvo stranke.

Grški kraljevski par na Brionih

Brioni, 11. julija. (Tanjug) Grški kralj Pavel in kraljica Frederika sta si v družbi predsednika republike Josipa Broz-Tita in njegove soproge Jovanke danes dopoldne ogledala Brione.

Okrog 11. ure sta predsednik Tito in njegova soproga obiskala kralja Pavla in kraljico Frederiko v vili, kjer stanujeta, nato pa sta se z njima v avtomobilu vozila eno uro po Brionih. Nato se je grški kraljevski par nekaj časa sprehajal po parku Bele vile, kjer sta bila gosta na kosilu pri svojih gostiteljih.

Indonezijski obisk

Beograd, 11. jul. (Tanjug) Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je danes dopoldne sprejel stalnega indonezijskega predstavnika v OZN Sastroamidjaja, ki je na zasebnem obisku v Jugoslaviji. Z njim je bil indonezijski veleposlanik v Jugoslaviji g. Sudarsono, Koča Popović se je z njima prijateljsko razgovarjal eno uro.

Kandidati za Haag

Te dni bo jugoslovanska nacionalna skupina pravnikov določila svoje kandidate za izpraznjena mesta v mednarodnem sodišču v Haagu

Jugoslovanska nacionalna skupina razsodnikov mednarodnega sodišča v Haagu bo te dni določila kandidate za izpraznjena mesta sodnikov tega mednarodnega razsodniškega telesa. Generalnemu sekretarju OZN mora predlagati štiri imena, ki jih bodo vpisali v seznam ugodnih pravnikov, izmed katerih bodo na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine izvolili pet sodnikov mednarodnega sodišča.

Dosedanjim sodnikom potече devletni mandat februarja 1958. Mer sodniki, ki bodo letos izstopili iz haškega sodišča, je udi dr. Milovan Zoričić ki je po drugi svetovni vojni 12 let nepretrajno opravljal to visoko dolžnost.

Jugoslovanska nacionalna skupina bo dokončno določila svoje kandidate, ko bo pregledala mnenje vseh pravnih fakultet, akademij znanosti in vrhovnih sodišč v državi. Ob določitvi novih sodnikov je nastalo tudi vprašanje morebitnega kandidiranja kitajskih pravnikov. Med sodniki, ki jim potече mandat februarja 1958, je tudi Wellington Koo, bivši minister za zunanje zadeve Cankajskove vlade. Vlada LR Kitajske nima namena kandidirati svojih državljanov, dokler ne bo rešeno poglavitno vprašanje — udeležba Kitajske pri delu Združenih narodov.

VREME

Stanje 11. julija: Hladen zrak, ki je zajel naše kraje, se pomika dalje proti jugovzhodu. V višinah priteka nad zahodno in deloma srednjo Evropo že toplejši zrak od jugozahoda s poglobljeno depresijo nad Britanskim otokom. Danes je deževalo v vsej Sloveniji; v vzhodni Sloveniji je padlo nad 30 litrov dežja na kvadratni meter. Napoved za petek: Spremenljivo oblačno vreme, zlasti popoldne nekaj krajevnih ploh. Temperature ponoči med 8 in 12, v Pirmorju 15, najvišje dneвне med 20 in 25 stopinjami C.

čas da bi bilo to pravzaprav priznanje sedanjim dvoumni politiki zavlačevanja poglavitnih problemov sedanjega vodstva stranke. Ta struja, ki je v stranki v manjšini, meni, da taka politika koristi monarhistom in fašistom.

Pričakujejo, da se bodo nasprotja v stališčih do politike krščansko-demokratske stranke pokazala tudi na zasedanju njenega nacionalnega sveta, ki bo čez nekaj dni. Fanfani bo skušal doseči enotnost stranke, preden bo parlamentu predloženo vprašanje prioritete, ker bodo socialisti po končani debati o zakonu, ki podaljšuje trajanje sklada za razvoj zaostalega juga, v parlamentu sprožili predlog, da bi najprej razpravljali o agrarnih pogodbah. Računalo pa, da bo njihov predlog zavrnjen, ker bodo proti glasovali tudi pripadniki skrajne desnice. V tem primeru bi ratifikacija evropskih sporazumov utegnila priti pred parlament konec prihodnjega tedna.

RAZPRAVA O GOSPODARSKEM NAČRTU V POLJSKEM SEJMU

Načrt s precejšnjo zamudo

(Od stalnega dopisnika »Politike« in »Slovenskega poročevalca«)

Varšava, 11. jul. Dopoldne je poljski Sejm začel razpravo o novem petletnem planu, katerega sprejem izgleda v tem času nekoliko nevaren. Plan obsega predvsem dobo od 1958 do 1960. leta, od katerih je bilo eno leto že zaključeno in tudi drugega je polovica pretekla. Praktično ostanje samo še tri leta, ki se lahko vnaprej planirajo. Zato so predlagali, naj bi sprejeli triletni plan. Toda prevladovalo je mnenje, da je treba ostati na običajni planski dobi, da bi se lahko vrstile vse primerjave s prejšnjimi in bodočimi petletnimi plani, pa tudi zaradi tega, ker imajo vse vzhodnoevropske države petletne plane in je treba obrzati možnost nadaljnega primerjanja s njimi.

Kakšne so spremembe?

Predvsem ima plan splošen orientacijski značaj in ne direktnega kot je bil to primer s prejšnjimi plani. Zato je Sejm tudi predlagal, naj bo sprejet v obliki odločbe in ne zakona. Spremembe pa so tudi v obliki. Novi načrt določa drugačnega gospodarsko politiko Poljske v bodoči dobi. Predvsem je postavljena na drugačno osnovo delitev narodnega dohodka. V starem planu je bila forsirana industrializacija države in je šlo okoli 45 % narodnega dohodka na akumulacijo. Sedaj so investicije, posebno v industriji znatno manjše in je predvideno več sredstev za razvoj kmetijstva in dvig življenjskega standarda. Kakor je predvideno, naj bi se do konca petletnega plana življenjska raven povečala za okoli 30 %.

Sprememba je bo tudi struktura investicij. Medtem ko je v prejšnjem planu od vsakeh sto zlotov, šlo na investicije za industrijo 43, jih bo šlo v bodoče 40 na kmetijstvo so jih odredili 12, v bodoče 18, na gradnjo stanovanj 12, v bodoče 16, na komunala dela 2, v bodoče 3, na socialno skrbstvo in kulturo 5, v bodoče pa 6. V istem času se bodo stroški obrambe in administracije zmanjšali od 6 na 1,5 zlotov, transporta pa od 12 na 9 itd. V poljski javnosti je vladalo mnenje, da bi se morale investicije še zmanjšati. Toda to stališče je bilo ocenjeno, kot nepravilno in kratkovidno in bi najgo zmanjševanje investicijskih del omejilo možnost zaposlitve, ki že sedaj pomeni resen problem na Poljskem, posebno če upoštevamo da ima Poljska največji naravni prirastek prebivalstva v Evropi in da ima vsako leto nad desetstotice novih rok, ki zahtevajo zaposlitev. Ta problem bo zaradi tega v naslednjih letih še resnejši. Glede nadaljnega razvoja proizvodnih sil zavzemajo v novem planu prvo mesto rudniki premoga, v starem planu pa so bile na prvem mestu železarne. Nova usmeritev vsakakor najbolj ustreza Poljski, kajti njeno največje naravno bogastvo je premog. Za novozgrajeno železarno pa bi morala železno rudo uvažati iz tujine. Posvetili se bodo tudi razvoju kemične industrije, za katero obstojajo v državi določeni pogoji, ki pa doslej še niso bili dovolj izkoriščeni.

Agar Kan je umrl

Zeneva, 11. jul. (AFP). Vodja izmaelitske verske skupine, ki ji pripada okrog 80 milijonov muslimanov, in eden izmed najbogatejših ljudi na svetu Agar Kan, je danes v Zenevi umrl za srčno kano. Star je bil 80 let.

prebivalstvu, da je treba nadaljevati borbo v Alžiru proti upornikom.

Nekaj manjših levicarskih strank in skupin nove levice in mlade republike je že ugodno odgovorilo na poziv pariških komunistov k skupnemu nastopu proti fašističnim izjavljanjem. Ugodno so odgovorile tudi socialistične in radikalne organizacije pariških študentov. Pariška organizacija teh dveh velikih strank pa je glede predloga komunistov precej neenotna. V minulem mesecu so fašistični elementi večkrat napadli sedež komunistov, radikalov in socialistov v Parizu. Posebno hudi napadi so bili na pariske radikalne in voditelje mendesistovne struje, katerih dve zborovanji so fašisti razbili, ker policija ni hotela posredovati proti razgrajajem.

Ministerstvo narodne obrambe je danes sporočilo, da bo tri tisoč padelcev legionarjev z alžirskega bojišča sodelovalo na nedeljski proslavi v Parizu. Cete so prepeleli v Pariz na izrecno zahtevo desničarskih in neofašističnih poslancev, ki so danes začeli nabiranje prispevkov za »obranitev reda« v pariškem okrožju. Kakor pišejo pariški časopisi, bo naloga teh »komandoev«, da bodo na dan proslave francoske revolucije »v vseh sredstvih pojasnili pariškemu

prebivalstvu, da je treba nadaljevati borbo v Alžiru proti upornikom.

Upi in možnost za izpolnitev tega plana se ne povezujejo samo s proporcij in klavzulami, ki jih vsebuje plan, marveč tudi z novim sistemom upravljanja v gospodarstvu z razvojem pobud delavskega razreda. V tem pogledu je najpomembnejše razvoj delavskega samoupravljanja v tovarni. Ljudskim poslancem so orisali primer varšavske tovarne motornih koles, ki je zahvaljujoč delavskemu razredu in zainteresiranosti vsega kolektiva že sedaj pomeni resen problem na Poljskem, posebno če upoštevamo da ima Poljska največji naravni prirastek prebivalstva v Evropi in da ima vsako leto nad desetstotice novih rok, ki zahtevajo zaposlitev. Ta problem bo zaradi tega v naslednjih letih še resnejši.

Glede nadaljnega razvoja proizvodnih sil zavzemajo v novem planu prvo mesto rudniki premoga, v starem planu pa so bile na prvem mestu železarne. Nova usmeritev vsakakor najbolj ustreza Poljski, kajti njeno največje naravno bogastvo je premog. Za novozgrajeno železarno pa bi morala železno rudo uvažati iz tujine. Posvetili se bodo tudi razvoju kemične industrije, za katero obstojajo v državi določeni pogoji, ki pa doslej še niso bili dovolj izkoriščeni. Ena izmed osnovnih glavnih nalog plana je rešiti ali vsaj ublažiti nekaj osnovnih pti-slovij poljskega gospodarstva.

Edvard Kardelj častni občan občine Polje

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Polje je na svoji slavnostni seji ob tretji proslavi občinskega praznika 10. julija imenoval podpredsednika zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja za častnega občana občine Ljubljana-Polje zaradi njegovih zaslug med osvobodilnim gibanjem jugoslovanskih narodov in za širjenje socialističnih idej.

Osemindesetletni sestanek v Zenevi

Zeneva, 11. jul. (Tanjug) Danes so se nadaljevali ameriško-kitajski razgovori, ki so se začeli 1. avgusta 1955. Današnji sestanek ameriškega veleposlanika Alexisa Johnsona in veleposlanika LR Kitajske Van Ping Nana je trajal nad dve uri. Sestanek je bil osemindeset, deseti, odkar so se začeli razgovori. V kratkem sporečilu o sestanku je rečeno, da se bosta veleposlanika obeh držav srečala spet 8. avgusta.

Posvetovanje v Varšavi

Varšava, 11. jul. Kakor poroča varšavski radio, se je v centralnem komiteju poljske združene delavske partije začelo posvetovanje partijskega aktiva, ki ga je organiziral ekonomski oddelki Centralnega komiteja. Razen vodstva partije in članov vlade se udeležujejo posvetovanja tudi zastopniki gospodarskih resorov in osrednjih uprav ter tajniki vojskovskih odborov. Na posvetovanju bodo razpravljali o boljšem izkoriščanju surovinjskih rezerv v industriji ter razvoju dodatne proizvodnje za tržišče. Referat o teh problemih je na posvetovanju podal predsednik vlade Jaroszewicz.

Sestanek jugoslovansko-albanske komisije za blagovni promet

Po obvestilih Jugopresa je sestanek mešane jugoslovansko-albanske komisije za blagovno zamenjavo sklican za 17. julija v Tirani. Delegaciji obeh držav bosta pregledali blagovno zamenjavo v tem letu in pregledali možnosti za njeno povečanje. Po protokolu, podpisanim 12. januarja, bi morala zmanjšati zamenjavo v tem letu dva milijona dolarjev na obeh straneh. (Jugopres)

Milivojevič

Sprostitev prometa z žitom

Državni sekretar dr. Marijan Breclj o ukrepih za svobodno trgovanje z žitom

Beograd, 11. jul. Državni sekretar za blagovni promet dr. Marijan Breclj je o novih ukrepih v prometu z žitom izjavil zastopnikom tiska naslednje:

Pomembna prizadevanja v zadnjem času za napredek kmetijske proizvodnje, razvoj zadruge in njihov vse večji politično-gospodarski vpliv na vasi, mnoge in raznovrstne oblike sodelovanja s kmetijskimi proizvajalci, različni ukrepi za ureditev trga s kmetijskimi pridelki, zlasti z žitom, že kažejo zadovoljive rezultate. Ti rezultati se zrcalijo v tem, da se bole letos obdelane večje površine, da je bila obdelava boljša, da so bile investicije za napredek kmetijske proizvodnje pomembnejše in da se je trg s kmetijskimi pridelki začel ugodneje razvijati. Tako so bili ustvarjeni boljši pogoji tudi za svobodnejši promet z žitom, ki je bil pred letom dni še pod stroгим administrativnim režimom. Glede na rezultate in dejstvo, da moremo letos pričakovati boljšo letino vseh vrst žita, pa tudi drugih kmetijskih pridelkov, je mogoče preiti še na bolj svobodno promet z žitom in s tem na olajanje stabilizacije trga s kmetijskimi pridelki.

Na podlagi take ocene sedanjega položaja na kmetijskem trgu in v namenu, da bi se s čim učinkovitejšo politiko povečalo zanimanje za napredek kmetijske proizvodnje, je zvezna izvršna svet, ki je upošteval pobude in predloge vseh ustreznih činiteljev, izdal nove predpise, ki omogočajo nadaljnji razvoj trga s kmetijskimi pridelki, zlasti z žitom. Gre za sklep o vpljučevanju prispevka za pospeševanje proizvodnje in prometa z žitom, sklep o izenačenju razlik med cenami v prometu z žitom, kakor tudi o izpopolnitvi uredb o trgovinski delavnosti in prometu z žitom, na podlagi katerih izdaja državni sekretariat za blagovni promet odločbe o zamenjavi cenah žita iz letine 1957 in 1958, odločbe o prodajnih cenah žita in izdelkov iz žita ter odredbe o izpopolnitvi in izpopolnitvah odredbe o določanju cen za nakup žita kot plačila v naturi in mlevske merice.

V teh ukrepih se vidi znaten korak naprej, ker prehajamo na prost promet z vsemi vrstami žita. To pomeni, da bodo vse proizvajalne organizacije, namreč trgovinska, industrijska in komunala podjetja, ki se bavijo s prometom z žitom oziroma, ki ga kupujejo za svoje potrebe, mogoče neposredno trgovati z vsemi vrstami žita. Ta podjetja morejo na prostem trgu sklenjati dogovore s proizvajalnimi organizacijami, kupovati žito na borzah avkcijjskih mestih in trgih na veliko in podobno. Kot proizvajalne organizacije se smatrajo zadrzne organizacije

in njihove ekonomije, kmetijska posestva in kmečke delovne zadruge. S tem se omogoča individualnim proizvajalcem, da po zadrugah najrentabilneje vnovčijo svoj pridelok, čeprav je seveda mogoče, kakor že doslej, da tudi sami neposredno nastopajo na trgu. V pogojih takega svobodnega prometa z žitom ostaja še nadalje naloga skupnosti, da zagotovijo s svojo politiko, napredek kmetijske proizvodnje in da čim bolj vpliva na stabilizacijo trga ter s tem omogoči normalno oskrbovanje prebivalstva.

Za izpolnitev te naloge je bil sprejet nov pomemben sklep - jamčenje cen žita. To jamčenje cen je v tem, da se država že vnaprej zaveže odkupiti vse količine vseh vrst žita, ki jih ji ponudijo zadrzne organizacije, kmetijska posestva in kmečke delovne zadruge. To pomeni, da imajo proizvajalne organizacije, ako ne bi v normalnem poslovanju trga bodisi na podlagi že vnaprej sklenjenih dogovorov bodisi v prosti prodaji na trgu, prodale svojih količin žita, v vsakem primeru možnost prodati jih državi po že vnaprej objavljenih cenah. S tem se zagotavlja rentabilna proizvodnja in odpira perspektiva kmetijskim proizvajalcem za napredek proizvodnje. S tem ukrepom so omenjenim zavarovane proizvajalne organizacije, pa tudi neposredni proizvajalci sami pred morebitnimi oscilacijami in negativnimi posledicami na trgu.

Sklenjeno je, da jamči država za žito iz letine 1957 in 1958 ceno 36 din za kilogram pšenice, 33 din za kg rži in 31 din za kg ovsu, ječmena in koruze. Merodajni činitelji so se strinjali, da take cene ustrezajo tako proizvodnim stroškom kakor tudi tržnim pogojem ter da omogočajo zadrznim organizacijam akumulacijo zaradi uspešne investicijske politike v kmetijstvu.

Pod takimi pogoji morejo kmetijske zadruge kot organizacije proizvodnje bolj določeno sklenjati vse oblike sodelovanja z individualnimi proizvajalci. Zadruge so prejele od skupnosti zelo važno nalogo nosilca razširjene reprodukcije v kmetijstvu. S temi novimi ukrepi se ta njihova vloga še bolj ojačuje v smislu možnosti perspektivnejše investicijske politike. Glede na jamčene cene bodo mogle zadruge v svoj investicijski sklad vplačati najmanj 2,5 din za kg prodanega žita. Zato je bil s predpisom določen prispevek v tej višini. Vsekakor pa je treba poudariti možnost, da more zadrzna organizacija vplačati v ta sklad tudi večji znesek, kar je odvisno od uspeha njenega poslovanja. Vplačila v investicijski sklad, ki ga upravlja zadruga in ki ga mora uporabiti za pospeševanje kmetijske proizvodnje, gredo neposredno v korist individualnih

proizvajalcev in zato ta prispevek dejansko ne zmanjšuje cene, temveč mora nasprotno organizirana investicijska politika v vsakem primeru prispevati k hitrejšim in večjim uspehom zadrznih organizacij, kakor tudi individualnih gospodarstev.

Ze sedaj se največji del prometa z žitom razvija po zadrznih organizacijah v bodoče pa se bo na podlagi dosedanje usmerjenosti in ukrepov, ki se začenjajo izvajati, ta promet še bolj usmerjal na te organizacije. Po sedanjih predpisih morejo tudi druge organizacije pod določenimi pogoji kupovati žito od individualnih proizvajalcev na trgu na veliko ali direktno v svojih obratih.

Da bi zagotovili enake pogoje na trgu zadrugam in gospodarskim organizacijam, je z novimi predpisi določeno, da morajo pooblaščenca podjetja za prodajo žita, kakor tudi industrijska podjetja plačati 4 dinarje za vsak kilogram žita, kupljenega na ta način, in korist investicijskega sklada okraja za pospeševanje proizvodnje in prometa z žitom. Ta prispevek je bil določen na 2,5 dinarji zaradi tega, ker se poleg 2,5 din za investicije upošteva tudi razlika na račun prometnih stroškov zadrug.

Zajamčena cena velja tudi za odkupljene količine žita kot plačila natur in mlevske merice iz letine 1957, kakor tudi v bodoče. S tem je končno odstranjena dosedanja razlika med žitom iz neposredne proizvodnje, ter žitom kot plačilom v naturi in mlevsko merico. Ker smo prešli na svobodno promet z žitom, ni več ekonomsko upravičeno administrativno določanje cen žita kot plačila v naturi in mlevske merice.

Da ne bi bilo nesporzuma glede kontrahiranja količin iz letine 1957, je treba poudariti, da ostanajo v veljavi obveznosti direktorje za prehrano. To pomeni, da bo za količine belega žita, kontrahiranega do 15. junija t. l. kakor tudi za količine koruze kontrahirane do 15. avgusta, ki bodo prijavljene v določenem roku, direktorja za prehrano plačala dogovorjene cene, povečane za 2 din pri kilogramu na račun stroškov zadrznih organizacij.

Vsi ti ukrepi glede jamčenja cen in ureditve trga z žitom v zvezi z domačo proizvodnjo, kakor tudi v zvezi s količinami iz uvoza, so preračunani tako, da se sedanja raven cen kruha ne izpreminja. Ker imamo letos boljše žetev in ker se v neka-

terih krajih zaradi neurejenih odnosov med organizacijami že pojavlja problem prevzemanja, vskladščena in predelave žita, je izredno važna naloga vseh organizacij, ki sodelujejo v prometu in predelavi žita, tako zadrznih kakor tudi drugih gospodarskih organizacij, da svoje delo koordinirajo v smeri pravnega organiziranja najbolj racionalnega izkoriščenja razpoložljivih sredstev in zmogljivosti za vskladiščenje, kakor tudi za predelavo žita, pri čemer naj jim nudijo ustrezno pomoč tudi organi oblasti. Sedaj ko se nam materialni pogoji izboljšujejo, moramo še odločneje opozoriti na to veliko nalogo, da bi zaradi organizacijskih slabosti in pomanjkanja potrebne odgovornosti ne zavirali nujno potrebne in stvarno mogočega napredka kmetijske proizvodnje in prometa s kmetijskimi pridelki.

Ker v vsem našem sistemu prevzemajo zadruge vse večjo vlogo v prometu s kmetijskimi pridelki in ker imamo na drugi strani danes in kmalu imeli tudi v bodoče gospodarske organizacije s svojo funkcijo tako v notranjem in zunanjem trgovinskem prometu kakor tudi v predelavi, je v korist stabilizacije trga in naše splošne gospodarske politike, da se te gospodarske organizacije disciplinirano pojavljajo na trgu in da čim bolj vestno opravljajo vse naloge na pomembnem področju, kakor je promet z žitom. Tu ni upravičena borba za nekakšno ozke koristi posameznih podjetij in organizacij. Potrebni so skupni napor za stabiliziranje kmetijskega trga, ki je v vsem našem gospodarstvu in v prizadevanjih za zboljšanje življenjskega stanja delavca zelo važen vzvod. Gospodarske organizacije - tako zadrzne kakor tudi druge - naj se pripravijo za tak discipliniran pojav na trgu, naj se posvetujejo o pogojih in cenah in čim več delajo za koordinacijo svojega poslovanja.

Obisk poljskih zdravstvenih delavcev
Beograd, 11. jul. - Delegacija poljskih zdravstvenih delavcev z namestnikom ministra za zdravstvo dr. Boguslavom Koziznikom bo 12. tega meseca prispela v Beograd. Med desetdnevnim bivanjem bodo člani poljske delegacije imeli razgovore z jugoslovanškimi funkcionarji o medsebojnih uspehih in izkušnjah na področju zdravstvene službe, obiskali pa bodo tudi več ustanov v Srbiji, Hrvatski in Sloveniji.

Podelitev nagrade »Kočo Racina«
Skopje, 11. jul. Letašnja nagrada makedonskega založniškega podjetja za lepo književnost »Kočo Racina« v znesku 100.000 din je bila podeljena Dimitru Mitrovu za knjigo »Kriterij in dogma«. Ta nagrada se podeljuje za najboljšo književno delo, ki ga je objavilo to podjetje med letom.

PLENUM OKRAJNEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA
Brez sodelovanja ne gre
Razpravljali so o poročilu občinskega odbora SZDL Ivančna gorica - Premalo stikov med ljudskim odborom, Socialistično zvezo in Zvezo komunistov - Subjektivni razlogi zavirajo uspešno delo

LJUBLJANA, 11. jul. Na današnji seji je plenum okrajnega odbora SZDL Ljubljana razpravljal samo o eni točki dnevnega reda, in sicer o poročilu občinskega odbora SZDL Ivančna gorica. Kot obliko svojega dela je namreč OO SZDL sprejel, da bo na plenumih vsako leto razpravljati o poročilih občinskih odborov SZDL iz najbolj izrazitih agrarnih, industrijskih in kmetijskih industrijskih občin. Tako je bil kot odbor ene izmed tipičnih kmetijskih občin določen za poročilo občinski odbor SZDL v Ivančni gorici.

Sicer skopo poročilo o delu tega odbora govori o uspehih in težavah, s katerimi se je odbor srečaval v poslovnem letu. Zlasti je bilo težko zajeti v delo vse hribovite kraje v občini, k temu pa so svoje doprinesli tudi slabi in pogosto nedelavni krajevni odbori. Tako stanje je močno vidno tudi v kmetijskih zadrugah, ki sicer niso deficitne, zlasti ne tiste, ki se pečajo z lesom, vendar imajo mnogo nižji hektarski donos, kot zasebna posestva. Te razlike so občutne, saj znaša ta donos pri zasebniku 35.000 dinarjev, v zadrugah pa le okoli 10.000 dinarjev. SZDL je zaradi tega začela v KZ ustanavljati s pomočjo mladinske organizacije aktivne mladih zadrznikov, kar kaže, da je bilo koristno in prav. Tudi potrošniške svetove so pričeli ustanavljati in le v Radohovi vasi ga ni bilo mogoče ustanoviti zaradi nezanimanja prebivalstva.

Poročilo se je dotaknilo tudi dela občinskega ljudskega odbora, za katerega ugotavlja, da je bil premalo dovteten za sodelovanje z družbenimi organi in organizacijami. Posledica tega je, da svetila blado delajo, volivci pa niso bili vselej seznanjeni z ukrepi ljudskega odbora. Krivda za to pa za zdene tudi organizacijo SZDL v občini, ki tudi ni kazala preveč zanimanja za te stvari. Edina organizacija, ki je močno okrepila svojo dejavnost, je bila mladinska, zato je umestno želja, da naj se v vse odbore izvoli čim več mladine, ki želi delati in doseči uspehe. Značilno je, da tudi gasilska društva niso bila delavna in da so se uspehi v teh društvih pričeli kazati, ko so dobila nova vodstva.

Osnovna ugotovitev razprave je bila, da v tej občini ni pravega sodelovanja med ljudskim odborom, Socialistično zvezo in Zvezo komunistov. Prav tako ni pravega stika med volivci in ljudskim odborom ter člani in odborom SZDL. Uspehe so sicer v občini dosegli, vendar bi bili lahko večji, če bi to sodelovanje bilo, pa tudi marsikatero napake bi lahko odpadle. Ena izmed takih napak je, da so zbori volivcev zelo redki in še na teh volivci razpravljajo o zadevah, o katerih je ljudski odbor že sklepal. Plenum je ugotovil, da taka politika močno škoduje in odbija ljudi in le sprememba teh odnosov lahko stanje izboljša. Seveda pa je v prvi vrsti treba odpraviti subjektivne razloge, ki povzročajo, da ni med vodil-

Včeraj in danes

DREVI SLOVENSKE GLASBENE NOVIŠTI NA KONCERTU LJUBLJANSKEGA FESTIVALA

Na drugem koncertu Slovenske filharmonije, ki bo drevi v okviru festivalnih prireditev, bo moglo občinstvo slišati samo izvorne slovenske novitete, skladbe, ki še niso bile izvajane in ki so po svojem simfoničnem značaju kot dela naših znanih skladateljev vredne vse pozornosti.

Prva bo na vrsti Marijana Lipovška »Simfonična pesem« z variacijami na staroslovensko temo »Voznica«. Kot drugo točko tega zanimivega in za našo glasbeno reprezentanco tako pomembnega koncerta bo Slovenska filharmonija izvajala Vasilija Mirka »Malo kantato« za zbor, orkester in bariton-solo. Obe skladbi sta zanimivi tako po svoji glasbeni obdelavi kakor po skrbno pripravljivi izvedbi.

Posebno pa utegne pritegniti pozornost ljubiteljev naše glasbe Blaža Arničeva VI. simfonija »Samorastnik«. Inspiriran po tekstu Prežihovega Voranca je avtor ustvarjal svojo novo orkestralno skladbo v letih 1947-1950, vendar se je šele sedaj po mnogih

Za vzgojo mladih kadrov

Gozd Martuljek, 11. jul. Danes se je začel v Gozdu Martuljeku seminar za mlade člane delavskih svetov, ki se ga udeležuje približno 70 delegatov iz vsa Gorenjske. Na seminarju se bodo mladi člani delavskih svetov seznanili s proizvodnjo, zboljšanjem delovne storilnosti, delavskim samoupravljanjem, tarifno politiko in strokovno vzgojo mladih delavcev, z odnosi podjetij do občin in okrajnih ljudskih odborov, s sistemom dela v delavskih svetih in upravnih odborih itd.

Razen tega se je pričelo v Martuljeku tudi posvetovanje klubov mladih proizvajalcev Gorenjske. Na posvetovanju bodo obravnavali vrsto problemov in se dogovorili za čim boljše oblike delavskega samoupravljanja.

Podelitev nagrade »Kočo Racina«

Skopje, 11. jul. Letašnja nagrada makedonskega založniškega podjetja za lepo književnost »Kočo Racina« v znesku 100.000 din je bila podeljena Dimitru Mitrovu za knjigo »Kriterij in dogma«. Ta nagrada se podeljuje za najboljšo književno delo, ki ga je objavilo to podjetje med letom.

spremembah njenih ritmičnih in vsebinskih kvalitiet odločil za izvedbo Arničeva VI. simfonija obsega štiri stavke, ki jih skladatelj ne imenuje po njihovem tempu, kakor je splošna navada, marveč po njihovi vsebinski značilnosti, in sicer: Zanos, Čustvovanje, Razigranost in Spročenje. Vse tri navedene glasbene novitete značilno uveljavljajo prizadevanja trojice naših skladateljev, zaradi tega pomeni ta festivalna prireditev, ki bo ob lepem vremenu v Kržankah, sicer pa v Filharmoniji, pomemben dogodek in kronički slovenskega glasbenega življenja.

Povabilo švicarskih znanstvenikov prof. Bartošu

Beograd, 11. jul. - Skupina univerzitetnih profesorjev in znanstvenih delavcev iz Švice je povabila prof. Milana Bartoša, predsednika Svetovnega združenja za mednarodno pravo, naj skliče mednarodni kongres, posvečen proučevanju škodljivih vplivov eksplozij nuklearnega orožja v biologskem in fizično-geografskem pogledu. O tem mora sklepati izvršni svet združenja, ki se bo moral sestati v Londonu ob koncu oktobra. (Jugopres).

Cestno-železniški most v Novem Sadu

Novi Sad, 11. jul. Razširjena revizijska komisija generalne direkcije jugoslovanških železnic je odobrila sinoči načrt je-klene konstrukcije cestno-železniškega mostu čez Donavo pri Novem Sadu, ki sta ga predložili skupaj mariborsko podjetje »Metala« in tovarna »Crveni krst« pri Nišu. Zgraditev mostu bo veljala 1 milijardo 135 milijonov dinarjev ali za 117 milijonov manj, kakor bi veljala zgraditev takega mosta iz rnenapetega betona, ki lo je predlagal znani strokovnjak dr. Branko Zečelj.

UNIVERZITETNI SVET BO RAZŠIRJEN

Ljubljana, 11. jul. Na današnji seji odbora za prosveto in kulturo republiškega zbora Ljudske skupščine LRS pod vodstvom podpredsednika odbora Vladka Majhna so razpravljali predvsem o vprašanjih, ki so se pojavila v zvezi z novim univerzitetnim zakonom glede na sestavo univerzitetnega sveta. Ker bo univerza znova reorganizirana in se bo povečalo število fakultet, bo potrebno tudi večje število fakultetnih svetov, s tem pa tudi razširiti univerzitetni svet, kajti vsaj po en član fakultetnega sveta mora biti zastopan tudi v univerzitetnem svetu. Odbor je torej obravnaval in sklepal o predloženem sklepu o razširitvi članov univerzitetnega sveta in članov nekaterih fakultetnih svetov univerze v Ljubljani, ki jih je izvolila Ljudska skupščina, razen tega pa tudi o predlogu sklepa o novi določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska

Poraz na fronti Avtonomija Finske

Ofenziva, ki jo je začela ruska armada na fronti dne 1. julija, se je kmalu ustavila. Primanjkovalo je municije in avstrijske topništva. Vojaštvo je bilo ubrujeno, ni zaupalo oficijem in je gledalo v zaledje, kaj se tam dogaja. Zlasti kmetje in vojaški uniformah so bili vznemirjeni, ker so pričakovali da bomo v zaledju začeli deliti zemljo.

11. julija je ruska armada na fronti doživela prve poraze, a 19. julija so nemške in avstrijske armade prodrele rusko fronto pri Tarnopolju. Vojaški poraz je postal vsem očiten.

10. julija je finski sejem (parlament) sprejel zakon o »vrhovnih pravicah finskega sejma.« 19. julija je finski sejem sprejel zakon o avtonomiji Finske.

Oba ukrepa sta bila sprejeta proti odločbi začasne vlade, ki je odklanjala vsako narodnostno ureditev do sklicanja konstituantne, toda nok za sklicanje konstituantne je vlada že dvakrat odlagala.

V članku »Kdo je odgovoren?« piše Lenin: »Če bi menjševiki in eseri ne izdali revolucije in ne podpirali protirevolucionarnih kadetov, bi oblast že od maja bila v rokah izvršnega komiteja sovjetov...«

PROMETNA NEZGODA NA CESTI DOMŽALE-DOL

Preteklo sredo popoldne se je na cesti med Domžalami in Dolom pripetila prometna nezgoda, ki je terjala velike materialne stroške. Traktorist B. V. je vozil pravilno po desni strani ceste »Unimog« s prikolico, ki je bila širša od vozila. Za njim je iz Ljubljane pripeljal redni avtobus, ki ga je upravljal sofer M. H. Pred križiščem s stranske ceste, ki vodi proti Česniku, je traktorist nakazal avtobusu spremembo smeri in začel zavijati v levo. Voznik avtobusa, ki verjetno smerokaza ni videl, je začel »Unimog« prehitovati in mu pri tem dalj zvočne signale, česar pa traktorist ni upošteval. S svojim vozilom je še bolj zavijal v levo ter s tem avtobusu zaprl pot. Da bi preprečil nesrečo, je sofer močno zavrl avtobus, pri čemer je trčil ob »Unimog« in ga porinil nekaj metrov naprej. K sreči sta se vozili ustavili tik pred neko hišo. Zaradi sunka sta dobili dve potnici v avtobusu lažje telesne poškodbe, na vozilih, ki sta močno poškodovani, pa je za okrog milijon dinarjev škoda.

TOVARNA CEMENTA IN SALONITA »15. SEPTEMBER« V AN-NOVEM javlja javnosti žalostno vest, da je 11. julija 1957 nenadoma preminil pri izvrševanju službene dolžnosti

Ing. Stane Avanzo

Našega neumornega in plemenitega sodelavca, šefa oddelka za nekovine na Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij LR Slovenije, bomo ohranili v nepozabnem in trajnem spominu!

Kolektiv
TOVARNE CEMENTA IN SALONITA
»15. SEPTEMBER«
ANHOVO

Umrla je naša dobra mama in stara mama

ALOJZIJA STRES
roj. SVARA
vdova po učitelju

Pogreb nepozabne pokojne bo v soboto, dne 13. t. m. popoldne na župnem pokopališču na Prevaljah.

Zaluzijo otroci in ostalo sorodstvo.

Prevalje, Libelice, Domžale, Pameče, Bovec. Sveto pri Krnu, 11. VII. 1957.

Posredovanje

Ni prvi, da indijski premier Nehru prevzema vlogo posrednika. To pot je prišel v Kairo, da bi navezal nit razgovorov, ki naj bi pripeljali do obnovitve odnosov med Zahodom in Egiptom. Da so razgovori med Nehrujem in Nasserjem pomembni in daljnosežni, dokazuje dejstvo, da si je Nehru rezerviral kar štiri dni svojega dragocenega časa za bivanje v Kairu.

V poučenih krogih v Kairu pravijo, da je Nehru prinesel s seboj tudi angleško stališče ostanja pogoj za obnovitev diplomatskih odnosov. Na nedavni konferenci predsednikov vlad Commonwealtha v Londonu si britanska vlada pač ni mogla zbrati boljše posredniškega kot Nehruja. Ker se pa ta ne loti vsakega posredovanja — pred kratkim je na primer odklonil posredovanje Indije med vesiljami v razorožitvenih pogajanjih — pomenijo njegovi sedanji razgovori v Kairu, da so se odnosi med Egiptom in Veliko Britanijo precej zboljšali in da je kmalu pričakovati celo navezavo diplomatskih stikov, če se ne dogodi kaj nepredvidenega.

Zdaj se egiptovski in britanski zastopniki pogajajo o angleškem imetju v Egiptu. V Rimu pa se bodo začela pogajanja s francoskimi zastopniki. Čeprav ni dvoma, da Egipt resno občuti gospodarske posledice zahodne izolacije in je voljan normalizirati odnose z Veliko Britanijo in Francijo, je tudi res, da je za obe zahodni državi dozorel čas, ko normalizacija odnosov narokuje tako gospodarske in politični interese. Trmasto nastojanje na starih stališčih postaja vedno bolj nevedrsko, kar je spoznala celo Francija, ki se je le odločila poslati svoje ladje skozi Sueski prekop. Očitno je torej, da so dozoreli pogoji za obnovitev odnosov med Egiptom in Zahodom. Treba pa bo še rešiti nič koliko trnovit vprašanj in odstraniti mnogo ovir. In pri tem opravilu je Nehrujevo posredovanje izredno dragoceno. Gleane znatno prispevati k pomiritvi na Srednjem vzhodu in s tem tudi miru na svetu.

Slabi živci

Bliža se 28. julij, dan politiv nove ustavodajne skupščine Argentine, in vse kaže, da bližajoči datum povzroča precej skrbi sedanjemučasnemu predsedniku Argentine Aramburuju. Postril je policijske ukrepe znotraj svoje države, vendar mu tudi to ni moglo zagotoviti mirnega spanja. Nenačaka je sprožil diplomatski spor z Venezuelo, kjer se skrivaj bivši argentinski predsednik Peron. Le-ta naj bi po Aramburiju prejel trditvah organiziral zaroto proti sedanjemu argentinskemu režimu.

Naj si bodo obtožbe, ki so povzročile prekinitve diplomatskih odnosov med obema latinokameričkima državama, resnične ali ne, dokazuje, kako negotov je notranjepolitični položaj v Argentini, če Peronov duh še vedno povzroča tolike skrbi sedanji časni vladi. Dejstvo je, da sedanji režim ni uspel pridobiti tistih slojev ljudstva, ki so podpirali Perona, da je gospodarski položaj vedno bolj negotov in nejasna moč političnih strank, ki so se formirale po padcu Perona. Ker pač vlada nima položaja v svojih rokah, v vsaki delavski ali drugačni protivladni akciji vidi zaroto, skovano nekje od zunaj s strani ljudi prejšnjega režima.

Toda spor med Argentino in Venezuelo ni ostal lokaliziran na ti dve državi. Aramburu je prav tako obtožil tudi Brazilijo, češ da dovoljuje radijsko propagando proti sedanjemu argentinskemu režimu in podpira pošiljanje orožja zarotnikom, ki hočejo vreči Aramburijevo vlado. Skratka Aramburuju popuščajo živci in vidi strahove vespod. Zelo verjetno pa je, da skuša s temi meddržavnimi spori prevladati krivdo za vladne neuspehe na neke zunanje sile, ki naj bi ogrožale argentinski režim. Te prakse se Aramburu poslužuje že ves čas svojega vladanja. Morda pa se za vsem tem skriva še kaj več. Znano je, da Aramburu ni preveč vnet za volitve in lahko bi se zgodilo, da bi mu ti meddržavni spori služili kot izgovor za eventualno odložitve volitev na katerih bi nastopilo nič manj kot 41 političnih strank.

Zastoj v Londonu

Ameriški delegat na razorožitvenih razgovorih Stassen je včeraj ponovno pojasnjeval stališče zahodnih držav

LONDON, 11. jul. (Tanjug). Po večeršnjem sestanku pododbora Združenih narodov za razorožitev, ki je minil v znamenju protestov zahodnih delegatov proti stališču sovjetskega delegata Zorina na ponedeljskem sestanku ter v pojasnjevanju pomena in fraz v posameznih predlogih obeh strani, je bil edini ugodni uspeh, da bo ameriški delegat Stassen na današnji plenarni konferenci skušal pojasniti, zakaj ZDA predlagajo ustavitve poskusnih nuklearnih eksplozij na deset mesecev.

Stassenovo izjavo so v tukajšnjih diplomatskih krogih razumeli kot dobro znamenje, da se razgovori nadaljujejo v prizadevanju, da bi dosegli omejen sporazum. Prav tako omenjajo, da Sovjetska zveza, čeprav vztrajno pritiska na sklenitev

sporazuma o ustavitvi poskusov ter ločitve tega vprašanja od drugih, ni zavzela končnega stališča in ima še prostor za manevriranje, če bodo zahodne sile pokazale resnično željo, da pride do sporazuma.

Stassen je izrekel svojo obljubo na pripombo sovjetskega delegata, da zahodne sile še niso vzele v pretres sovjetske stvarne predloge, po katerih bi bilo treba nuklearne poskuse ustaviti za dve leti ali tri. Zorin je dodal, da bi bila Sovjetska zveza po diskusiji morala pripravljena in bi se strinjala z dobo desetih mesecev, ki jo predlagajo zahodne sile in da bi bilo delo izvedencev za nadzorstvo plodno, če bi se najprej sporazumeli glede trajanja moratorija atomskih poskusov.

Danes dopoldna so se v britanskem ministrstvu za zunanje zadeve zbrali zastopniki zahodnih držav Stassen, Lloyd Johnson in Jules Moch, da so pripravili vse za popoldanski sestanek pododbora.

LEDENE GORE NA ATLANTIKU

London, 11. jul. (Reuter) Led je v severnem Atlantiku so začele pluti po južnih poteh, da bi se izognile ledenim goram, ki so se pojavile v tako veliki množini, kot ne pomnijo zadnjih 50 let. Ledene gore in manjši ledeni skladi se kopičijo ob jugovzhodni obali Nove Fundlandije, prihajajo pa z Grönlandije. Meteorološke poročila so pred dvema dnevnoma napovedale, da se je kakih 250 ledenih gor in sto in sto ledenih skládov odtrgalo od Nove Fundlandije. Po mnenju strokovnjakov je vzrok za ta pojav toplo poletje, ki so ga imeli pred dvema letoma na Grönlandu.

ZDA pripravljene posredovati

New York, 11. jul. (AP). Današnji 'New York Times' piše v komentarju o Cipru, da brez podpore ZDA ne bo mogoče rešiti ciprskega problema. Po mnenju časopisa, ki navaja mnenje londonskih krogov, bi ZDA v tem vprašanju lahko prevzele koristno vlogo. Če bodo ZDA naprošene za pomoč, jo bodo dale, je zaključil 'New York Times'.

Egipt in Sirija sta pripravljena

Kairo, 11. jul. Kakor poroča egiptovska agencija za Srednji vzhod, je uradni zastopnik egiptovske vlade izjavil, da vlada s poostreno pozornostjo spremlja položaj na sirijsko-izraelski meji in da je glede tega v stalnih stikih s sirijsko vlado. Egiptovska in sirijska vlada imata zdaj zelo važne razgovore, ker hočeta biti pripravljene za vsak primer.

Kanada vabi Suharavardija

Washington, 11. jul. (AP) Pakistanski predsednik Suharavardi, ki se mudi na uradnem obisku v ZDA, je sprejel povabilo predsednika kanadske vlade Diefenbakerja, naj obišče Kanado.

Stališče švicarske KP

Zeneva, 11. jul. Kakor poroča TASS, je švicarska partija dela izrazila mnenje, da sklepi zadnjega plenarna CK KP Sovjetske zveze nadaljujejo smer, ki jo je nakazal 20. kongres za pospešitev napredka v graditvi socializma. Vodstvo švicarske partije dela omenja v svoji izjavi, da so sklepi 20. kongresa važen prispevek k zmanjšanju mednarodne napetosti, prizadevanju za mirno koeksistenco in ohranitev miru na svetu.

Kitajska med dvema „I“

Med investicijami in inflacijskimi težnjami v petem letu petletke

Ko je pred kratkim v Pekingu zasedal Nacionalni kongres Kitajske, so poslanci slišali v resnici impresiven rezultat gospodarskega razvoja, ki se je začel po zaključku vojskih operacij leta 1949. Pretekla so štiri leta prve petletke. V tem času je kitajska industrija prišla tako daleč, da je vsako leto povečala svoje proizvodnjo z 17,4 odstotka proizvodnje prejšnjega leta. Naloga petletnega načrta so bile dosežene, ponekod pa visoko presežene. Lani so proizvedli 4,5 milijona ton jekla, kar je tri in polkrat več kot ob začetku petletke. Orodnih strojev so izdelali dvakrat več kot tedaj. Praktično je vsa industrija deloma v državnih, deloma v državno-zasebnih rokah.

V istem času je kmetijska proizvodnja narasčala povprečno za sedem odstotkov na leto. Od julija 1955 do julija naslednjega leta se je vključilo 99% kmetijskih površin v obdelovalne zadrage. Za nove investicije je Kitajska po podatkih OZN žrtvovala vsako leto povprečno 22 odstotkov svojega narodnega dohodka.

Zgornji podatki osvetljujejo za pojme, ki veljajo v »normalni« gospodarski praksi, naravnost strohovito tempo naraščanja proizvodnje. Ta-nega razvoja ni videla v svoji zgodovini ne Amerika, ne Sovjetska zveza in ne kako druga država. Najbrž pa bo tudi res, da svet prav tako še ni videl tako ogromnih pa tudi soglasnih, organiziranih prizadevanj za gospodarski napredek.

Razumljivo je seveda, da potrebami. Kljub tej ugotovitvi pa je za kitajske razmere »smajnen« zunanji dolg lahko nevaren dokaj nestabilnim finančnim razmeram.

2. Nasprotje med industrijo in kmetijstvom. Kitajska je kot ostale socialistične države po revoluciji začela uveljavljati Leninovo tezo o tem, da je reba kot prvi korak v gospodarski graditvi industrializirani države. Rezultati takšne akcije so se pokazali v podatkih, ki smo jih zapisali že v uvodu: industrijska proizvodnja narasča na leto za 17,4%, kmetijska za 7 odstotkov.

3. Nasprotje med težko in lahko industrijo. Tudi na Kitajskem so sprejeli sablonno o prednosti težke industrije pred lahko. Rezultat: leta 1956 je dobila lahka industrija samo 11,2% vseh investicij za industrijo.

4. Nasprotje med kupno močjo in blagom za široko potrošnjo. Sprito navala prebivalstva v nove industrijske predele je precejšen del ljudstva pričel dobivati v tovarnah dosti večje dohódke kot prej. ko se je ukvarjal s skrajno nedonosnim kmetičkim delom.

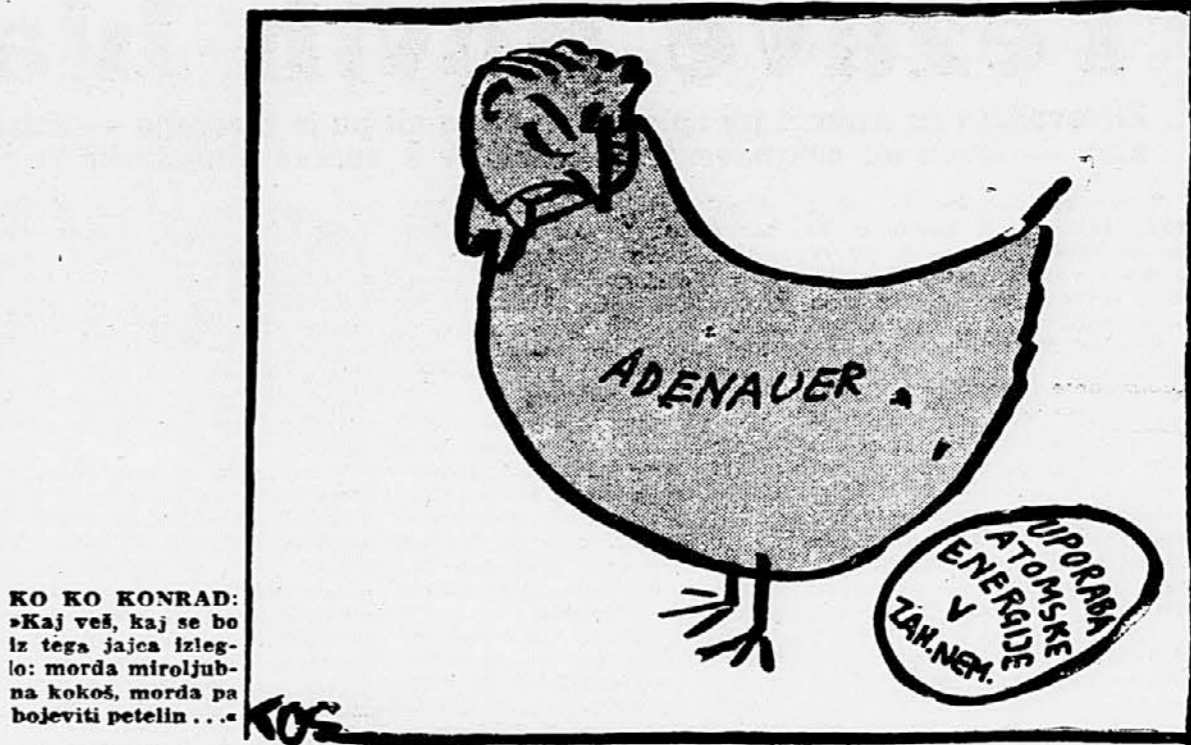
Zato se je nenadoma povečala celotna kupna moč, ki je ni bilo mogoče nasititi z blagom za široko potrošnjo, ki ga je izdelovala razmeroma slabo podprta lahka industrija. Pričel se je pojavljati velik inflacijski pritisk na tržišču blaga za široko potrošnjo.

5. Nasprotje med kupno močjo in zalogami hrane. Isto vprašanje kot zgoraj se je le še v nekoliko bolj resni obliki — pojavilo v preskrbi. 7-odstotno letno povečanje kmetijske proizvodnje ni moglo zadostovati za prehrano vseh ljudi, ki so zapustili svoja delovna mesta v kmetijstvu in odšli v industrijo, ter tam dobili tri ali štirikrat več denarja kot prej. Cen Jun je povedal, da bo letos kmetijska proizvodnja komajda nastila naraščajoče potrebe po hrani in sprožil, da bo najbrž primanjkovalo mesa in jajc. To očitno inflacijsko težnjo podpira še dejstvo, da je Kitajce vsako leto kakih 15 milijonov več. (Mimogrede ne bo odveč navesti Mao Ce Tungovo ugotovitev, da se na leto v državi rodi 30 milijonov otrok. Nesoglasje med obema podatoma zelo plastično ilustrira higienске razmere...)

Kupna moč bo po predvidenih letih narasla še za kak dva odstotka. Seveda je razumljivo, da je postal boj proti inflaciji osnova za marsikateri administrativni ukrep, ker za sedaj s-čisto gospodarskimi sredstvi proti tej nevarnosti še ni mogoče nastopiti. Investicije bodo letos zmanjšali na 11.100 milijonov juanov (1 dolar je 2,5 juana, 1 juan pa bi znesel približno 150 dinarjev), kar je za 1.400 milijonov manj kot lani. Kmetijska proizvodnja naj bi zdaj po ugotovitvi drugih naraščala nekoliko hitreje kot do kdaj. Hkrati nameravajo zmanjšati obseg zunanje trgovine in sicer tako, da bodo prodajali v tujino za 22 odstotkov manj hrane, ki so jo doslej zamenjavali za stroje. Lahka industrija naj bi letos prejela namesto prejšnjih 11,5 nekoliko več — 12,7 odstotka vseh industrijskih investicij.

Podobne ukrepe so uveljavljali že doslej. Kljub temu pa se je delno razvrtenjenje denarja že začelo — če lahko temu že rečemo inflacija. Skupni izdatki za plače so se namreč od 1952. leta, ko se je začela prva petletka, dvignili za nekaj več kot eno tretjino. Zato oblast z vsemi sredstvi progira štednjo.

Proti naraščanju prebivalstva se bori na vse načine. Predsednik Mao Ce Tung je izjavil, da je treba za vsako ceno obdržati za vrsto let številno prebivalstva pri sedanjih 600 milijonih. Z zakonom so odobrili sterilizacijo in splav in ju podobno kot na Japonskem široko popularizirajo. Hkrati je začela industrija izdelovati vrsto kontracepcijskih sredstev; s tem se je za-

Kitajska bi trgovala

Tri četrtine kitajske zunanje trgovine zavzema trgovanje s Sovjetsko zvezo in vzhodno Evropo, ostalo pa azijske in zahodne države — Po besedah ministra embargo še vedno ovira normalizacijo trgovskih odnosov

PEKING, 11. jul. (Tanjug). Minister za zunanjo trgovino Ci Cung je izjavil danes v kitajskem kongresu, da želi Kitajska razviti trgovinske odnose z vsemi državami, da pa omejitve tako imenovanega embarga, ki še veljajo, ovirajo normalizacijo teh odnosov. Minister je izrekel ugodno mnenje o nedavni odločitvi Velike Britanije glede omiljenja omejitev v trgovini s Kitajsko, dodal pa je, da je še vedno kakih dve sto važnih proizvodov težke, precizne in kemične industrije ter elektroindustrije na seznamu prepovedanih predmetov, katerih uvoz ni dovoljen na Kitajsko.

V osvetlitev nenormalnega stanja je minister navedel uvoz avtomobilov, rekoč, da zahodne države zdaj lahko uvažajo na Kitajsko avtomobile. Še vedno pa je prepovedan uvoz benzina, uvažati smejo Dieslove motorje, ne pa tudi Dieslove gorivo. Toda zdaj tem nenormalnostim je raz-

voj zvez v prihodnosti mogoč, če bodo zahodne države zavzele ugodno stališče glede trgovine s Kitajsko.

Govorec o lanskim uspehim in načrtu za prihodnje leto, je minister dejal, da je Kitajska lani ostvarila zunanjetrgovinsko bilanco v vrednosti do deset milijard 755 milijonov juanov (po uradnem tečaju 1 dolar je 2,34 juana). Od te vsote odpade nad 5 milijard na izvoz, nekaj manj kot 5 milijard pa na uvoz na Kitajsko.

Po besedah ministra zunanje trgovine so 75 odstotkov skupnega kitajskega izvoza kmetijski pridelki, 25% pa izdelki rudarstva in deloma industrijsko blago. Šestdeset odstotkov uvoza so stroji in industrijska oprema, 40% pa kovinski izdelki, surovine in blago široke potrošnje. Politika v izvozu in uvozu se bo tudi v prihodnje gibala v smeri

od srede

WASHINGTON. Pravni zastopnik književnika A. Millerja je povzal washingtonsko federacijo sodišča, naj oprosti njegovemu klientu, zahtevo je utemeljil z nedavnimi sklepi vrhovnega sodišča, ki je razveljavilo kazni, izrečene štirim državljanom, ko pred odborom predstavnškega doma za protiameriško delavnost niso hoteli povedati imen članov KP.

LONDON. Predstavniki nove afriške države Gana je izjavil, da bo njegova država sodelovala z azijsko-afriško skupino in bo pripravljena sprejeti gospodarsko pomoč od katerikoli države, če ji bo hudo ponudil brez političnih pogojev.

BONN. Bonnska vlada bo prek svojega veleposlanika v Moskvi predložila sovjetski vladi datum začetka pogajanj o razvitvi trgovinskih odnosov in drugih vprašanjih.

LONDON. Na 23 britanskih področjih je še vedno dovoljeno vstopati klanjence v železne okove je izjavil v Spodnji zbornici parlamenta podsekretar britanskega ministrstva za kolonije Profumo. Ljudski poslanci so to njegovo izjavo sprejeli z vinarim protestiranjem in vzkliki »stramota!«

WASHINGTON. V ZDA proučujemo možnost, da bi poslali v Jordanijo skupino ameriških oficirjev in tehnikov, ki bi ugotovili ali je tej državi potrebna vojska pomoč za zagotovitev njene varnosti.

na četrtak

Čela tudi velika medicinska in sociološka akcija za nadzorstvo nad rojstvi.

To so metode, s katerimi upata kitajska komunistična partija in oblast zagotoviti nemoten gospodarski razvoj brez večjih notranjih pretresov in prelomov. Vsi nakazani premiki: zmanjšanje investicij v težki in zvečanje v lahki industriji, večja pozornost kmetijstvu, boj za omejitve rojstva, sprememba v gospodarskih odnosih z drugimi državami — vse to bo v bližnji prihodnosti najbrž postalo dosti bolj očitno kot zdaj. Prva znamenja takšnega razvoja so se že pokazala. Z najvišjih mest je slišati glasove o tem, da je treba zavreti ponekod že nebrzdano kapitalno graditev in pomisliti nekoliko tudi na življenjski standard. Seveda je takšen razvoj v ogromnih kitajskih razsežnostih počasna stvar. Vsekakor so v zadnjem času začeli o toh rečeh v kitajski javnosti svedobneje razpravljati in iskati nove poti na način starih cvetic, ki se bo, kot kaže, sčasoma uveljavil tudi v gospodarski teoriji in praksi. K ublažitvi hudega notranjega nazona pa bi nedvomno lahko prispeval tudi zunanji svet — saj ni nobena skrivnost, da mora Kitajska porabiti marsikatero milijardo za topove, ki prežijo ob formoski ožini.

Dušan Dolinar

Težave novih hladilnic

Proizvodnja za domači trg sploh ni mogoča ali pa je predraga — Kakšne naloge imajo hladilnice — Izvoz ali oskrbovanje potrošnikov z zdravo vitaminsko hrano, ko jo ti potrebujejo?

Takoj na začetku je treba reči, da smo od hladilnic, ki so jih zgradili ali pa ki jih še grade v različnih krajih naše države pričakovali več, kot nam te morejo trenutno nuditi.

V obeh zimskih mesecih, ko potrošnikom najbolj primanjkuje vitaminske hrane, naj bi hladilnice oskrbovale naša tržišča z zmrazjenimi sadjem in zelenjavo. Za pa hladilnice, četudi so že osvojile proizvodni proces lahko opravljajo to nalogo le v dokaj omejenem obsegu. Ni več posebna težava tudi po šest mesecev ohranjeni kumarci, paprike, jagode ali druge vrste sadja in povrtnin v popolnoma zdravem in vsebinsko neizpremenjenem stanju pri temperaturi od -18 do -20 stopinj C. Problem tisti drugje — v tem, kako te zmrazjene prideleke spraviti na tržišča, do potrošnika, ne da bi se pri tem izpremenili, pokvarili ali pa postali manj zdravi za ljudsko prehrano.

V koprski hladilnici se je n. pr. zgodilo, da so dali zmrazjene prideleke pregledati po zastopnikih Centralnega higien-

skega zavoda in dobili o njih kar se da ugodno oceno. Iste prideleke so tri dni za tem, ko so jih pripeljali na ljubljanski trg ponovno pregledali in na čudo ugotovili toliko množino mikroorganizmov, da je bilo potrebno prepovedati prodajo zmrazjenih prideolkov.

Pri večmesečnem hranjenju v hladilnici so torej ostali prideleki popolnoma zdravi; pokvarili pa so se tekom 135 km dolge poti do Ljubljane. Vzrok neuspeha proizvodnje je bil na dani. Proizvodni niso bili za transport ustrezno pakirani in so se zato pokvarili.

Opisan problem je dokaj resen, nikakor pa ni nerešljiv. Tudi v drugih deželah so trčili obenil, ko so pričeli z uvajanjem zmrazovanja. V ZDA so n. pr. morali pred drugo svetovno vojno za nekaj let popolnoma ustaviti proizvodnjo zmrazjenih prideolkov, dokler niso našli ustreznih rešitev v embalaži. Izkazalo se je, da prideleki v ohlajenem stanju (temperatura na točki zmrižanja — 2 stopinj C) ne terjajo posebne zahtevne embalaže. Pristop zračka

in vlage je celo zaželen. Ti piki kar se da ugodno ocenimo. Iste prideleke so tri dni za tem, ko so jih pripeljali na ljubljanski trg ponovno pregledali in na čudo ugotovili toliko množino mikroorganizmov, da je bilo potrebno prepovedati prodajo zmrazjenih prideolkov.

Pri večmesečnem hranjenju v hladilnici so torej ostali prideleki popolnoma zdravi; pokvarili pa so se tekom 135 km dolge poti do Ljubljane. Vzrok neuspeha proizvodnje je bil na dani. Proizvodni niso bili za transport ustrezno pakirani in so se zato pokvarili.

Opisan problem je dokaj resen, nikakor pa ni nerešljiv. Tudi v drugih deželah so trčili obenil, ko so pričeli z uvajanjem zmrazovanja. V ZDA so n. pr. morali pred drugo svetovno vojno za nekaj let popolnoma ustaviti proizvodnjo zmrazjenih prideolkov, dokler niso našli ustreznih rešitev v embalaži. Izkazalo se je, da prideleki v ohlajenem stanju (temperatura na točki zmrižanja — 2 stopinj C) ne terjajo posebne zahtevne embalaže. Pristop zračka

in vlage je celo zaželen. Ti piki kar se da ugodno ocenimo. Iste prideleke so tri dni za tem, ko so jih pripeljali na ljubljanski trg ponovno pregledali in na čudo ugotovili toliko množino mikroorganizmov, da je bilo potrebno prepovedati prodajo zmrazjenih prideolkov.

Pri večmesečnem hranjenju v hladilnici so torej ostali prideleki popolnoma zdravi; pokvarili pa so se tekom 135 km dolge poti do Ljubljane. Vzrok neuspeha proizvodnje je bil na dani. Proizvodni niso bili za transport ustrezno pakirani in so se zato pokvarili.

Opisan problem je dokaj resen, nikakor pa ni nerešljiv. Tudi v drugih deželah so trčili obenil, ko so pričeli z uvajanjem zmrazovanja. V ZDA so n. pr. morali pred drugo svetovno vojno za nekaj let popolnoma ustaviti proizvodnjo zmrazjenih prideolkov, dokler niso našli ustreznih rešitev v embalaži. Izkazalo se je, da prideleki v ohlajenem stanju (temperatura na točki zmrižanja — 2 stopinj C) ne terjajo posebne zahtevne embalaže. Pristop zračka

Kulturna konvencija z Japonsko

Med Japonsko in Jugoslavijo se bodo začela pogajanja o sklenitvi konvencije o kulturnem sodelovanju. Ta pogajanja, ki bodo na pobudo japonske vlade, bodo bržkone meseca oktobra (Jugopres)

MED ODMOROM NA TOVARNISKEM DVORIŠČU

»Daj! Udaril« in podobno je slišati skoraj vsak dan v času odmora na dvorišču ljubljanske tovarne »Saturus«. Delavci izkoristijo kratek prosti čas ne le za prigrizke, temveč tudi za lahko razvedrilo, pri katerem uživajo igralci in gledalci.

Skupno reševanje skupnih problemov

Na pobudo delavskega sveta »Arrigonla« v Izoli je prišlo do rešitve, ki je plod medsebojnega razumevanja težav in potreb

Tovarne ribjih konzerv v Slovenskem Primorju so letos prizadele trnje »ne ljubiti« dogodki: zaradi podražitve grškega in italijanskega obratnega dolara se jim povečali proizvodni stroški (nabava olja in bele pločevine; samo v »Arrigonlu« v Izoli znaša ta podražitev nad 14 milijonov din letno); dalje zaradi znižanja izvoznega koeficienta za 0,1 se je zmanjšala njihova konkurenčnost na tujih tržiščih; in tretje, na to konkurenčnost odločilno vpliva tudi razprodaja (po znižanih cenah), ki so se je lotile portugalske tovarne ribjih konzerv

kot najmočnejši konkurent v tej proizvodni sploh. Spritno vsega tega ni čudno, da so si začele te tovarne že ob začetku leta prizadevati da bi sklenile z »Ribo« iz Izole in »Ribičema« iz Pirana kot svojima glavnima dobaviteljema rib takšne dobavne pogodbe, v katerih bi prišlo do izraza tudi njihove zahteve; predvsem kar se tiče takoleimovane pecature rib (števila, ki pove, koliko rib neke vrste sme največ priti na 1 kg) in cene, ki naj bi se diferencialno v skladu z letos predpisanimi jugoslovanskimi standardi (pri ribah).

Stevilni razgovori, ki so jih imeli o teh vprašanih vodilni uslužbenci ribolovnih podjetij in tovarn od januarja meseca dalje, niso in niso privedle do nobenega zaključka. Bolj ko se je bližala sezona, bolj nemirni, da ne rečemo razdražljivi so postajali eni in drugi, dokler ni prišlo do prelomnice s tem, da je vzel vso zadevo resno v roke delavski svet podjetja »Arrigonla« v Izoli.

Na njegovo pobudo je prišlo v začetku junija do sestanka, ki se ga je udeležilo 41 tovaršev — članov delavskega sveta podjetij »Arrigonla«, »Risa«, »De Langlade«, »Ribič« in »Delamaris«. Na tem sestanku, ki so se ga udeležili tudi sekretar okrajnega komiteja ZKS A Kopa Albert Jakopič in predsednik komisije za vprašanja družbenega upravljanja pri okrajnem odboru SZDL Koper Jože Žižek, so temeljito obdelali načela, po katerih je pred nekaj dnevi končno prišlo do sklenitve, če že ne idealnih, pa vsaj zmožnih dobavilnih pogodb; zmožnih za vse prizadete stranke. Tovarnam ribjih konzerv

Stevilni razgovori, ki so jih imeli o teh vprašanih vodilni uslužbenci ribolovnih podjetij in tovarn od januarja meseca dalje, niso in niso privedle do nobenega zaključka. Bolj ko se je bližala sezona, bolj nemirni, da ne rečemo razdražljivi so postajali eni in drugi, dokler ni prišlo do prelomnice s tem, da je vzel vso zadevo resno v roke delavski svet podjetja »Arrigonla« v Izoli.

Na njegovo pobudo je prišlo v začetku junija do sestanka, ki se ga je udeležilo 41 tovaršev — članov delavskega sveta podjetij »Arrigonla«, »Risa«, »De Langlade«, »Ribič« in »Delamaris«. Na tem sestanku, ki so se ga udeležili tudi sekretar okrajnega komiteja ZKS A Kopa Albert Jakopič in predsednik komisije za vprašanja družbenega upravljanja pri okrajnem odboru SZDL Koper Jože Žižek, so temeljito obdelali načela, po katerih je pred nekaj dnevi končno prišlo do sklenitve, če že ne idealnih, pa vsaj zmožnih dobavilnih pogodb; zmožnih za vse prizadete stranke. Tovarnam ribjih konzerv

Jadranski sejem

Od 27. julija do 4. avgusta bo v Splitu III. jadranski sejem, na katerem bo prilžno 200 proizvajalcev razstavljalo več tisoč predmetov. Na razstavi bodo zastopani pomorstvo, brodarstvo, ladjedelništvo, ribištvo in ribiška industrija, industrija cementa in okrasnega kamna. Razstavljala bodo tudi druga podjetja predmete, ki so važni za gospodarstvo jadranskega področja.

Posledice tega sestanka v Arrigonlu je tudi v tem, da bo verjetno prišlo do ustanovitve koordinacijskega odbora, ki bo povezal merodajne predstavnike ribolovnih podjetij in predelovalne ribje industrije. Potrebno po takem odboru je čutili, da čimprej, njegova naloga pa bi bila, sproti reševati skupne, splošne pende probleme, v korist kolektivov, obenem pa z vidika interesov širše družbene skupnosti. F. M.

V »Savinjca« v Celju izdelujejo furnir

Nedavno je delovni kolektiv lesne industrije »Savinjca« v Celju izročil namenu nov obrat za izdelovanje furnirja. Priprave za ustanovitev obrata segajo dve leti nazaj. Kolektiv je namreč ugotovil, da mora rezati v deske tudi takšne hode, iz katerih bi lahko dobili celo primerne količine bolj dragoceni furnirskih plošč. Silno tega pa je imel kolektiv »Savinjca« pogosta težava, da z dobavo kvalitetnega furnirja, zlasti za pohištvo, ki ga izvažajo. Da bi zadostil predvsem domačim potrebam, so se odločili za ustanovitev obrata za izdelovanje furnirja. Zato so proslili nekatero stare stroje in tako z ameriško-italijanskimi sredstvi naročili v stroški železarni odliko za nov stroj za rezanje furnirja. Razen noža ter zaganjskega dela so vsi ostali deli novega stroja bili v Storah, deloma tudi na Ravnoh. Obdelavo delov in montažo stroja so opravili mehaniki podjetja »Savinjca« sami.

Ko so pred dnevi prvi deli pogonov novih strojev, so ugotovili njegovo brezhibno delovanje. Stroj opravlja 15 do 25 rezov na minuto. Računajo, da bo dosegel nov obrat za izdelovanje furnirja od 200 do 300 milijonov dinarjev prometa na leto.

V kratkem razdobju nekaj let je kolektiv »Savinjca« uredil na Sp. Rudinji že več novih obratov. Pohvalno je, da so vse to napravili s lastnimi sredstvi. Zdad pa imajo v načrtu še gradnjo oddelka za izdelavo pohištva. S tem bodo na enem delovnem območju združili vse obrate, kar je za dobro organizacijo proizvodnje prav gotovo velikega pomena. M. B.

7let samoupravljanja v Majšperku

Pred dnevi je minilo sedem let, odkar je kolektivni Tovarni volnenih izdelkov v Majšperku izvolil prvi delavski svet. Organ upravljanja so ves čas posvečali posebno pozornost organizaciji proizvodnje, prodaji svojih izdelkov, izboljšanju kvalitete in razširitvi izbire posameznih vzorčev, kar pa je bilo tesno povezano z zamenjavo zastaralih in neekonomičnih strojnih naprav z modernjšimi napravami ter strokovnim izpopolnjevanjem predvsem srednjega in nižjega strokovnega kadra. Pomankanje primernih stanovanj zavira dotok tehničnega in upravnega strokovnega kadra iz drugih krajev. Zato bo morala biti skrb organov samoupravljanja, da s štipendijami izolirajo čim večje število domačih strokovnjakov. Skozi šolo delavskega upravljanja v podjetju je v zadnjih sedmih letih šlo 65 članov delovnega kolektiva ali 20,3 odst. vsega zaposlenega osebja v podjetju. To število bi bilo še večje, če ne bi bili nekateri člani kolektiva večkrat izvoljeni v delavski svet. V podjetju je več kot polovica žena in so v delavskem smreču bile doslej premalo zastopane. Še slabše pa je z izvolitvijo mladine v delavski svet. Od 13 kandidatov-mladincev so bili v sedanjem delavski svet izvoljeni le štiri. Delavski svet in upravni odbor sta se pri tem svojem delu posluževala različnih komisij kol na primer komisije za prodajo osnovnih sredstev, tarifne komisije, komisije za higijensko tehnično zaščito, komisij

je za popis in opis delovnih mest in nekaterih drugih.

V razdobju delavskega upravljanja so v podjetju zabeležili vidne rezultate in izboljšave v tehničnem pogledu. Tako so zgradili novo mehanično delavnico, modernizirali skladišča surovin in skladišče gotovega blaga, uredili kemični laboratorij in uredili dvigalo za prevoz blaga in surovin. Od strojnih naprav so nabavili moderni sušilni razpenjalni stroj, dva aparata za barvanje volne, aparat za barvanje tkanin, kombinirani skobelni stroj in nekatere druge. Letos pa pričakujejo dva selfaktorja in mikalni stroj. V lastnih mehaničnih delavnicah so usposobili za proizvodnjo stroj za pregled blaga, stroj za izdelavo svaljkov, širinsko pralni stroj ter strižni stroj.

Za povečanje družbenega standarda in izboljšanje delovnih pogojev so v tem obdobju pojožili porket v šivalnici, teraco plošče v pralnici volne, barvarni in mokri aparaturi. Prav tako so preuredili sanitarne naprave in ustanovili tovarniško okrepčevalnico, Uvedli so fluorescentno razsvetljavo v vseh oddelkih ter postavili lopo za okrog 70 koles. Za svoje delavce in uslužbence je podjetje v zadnjih letih nanovo zgradilo ali usposobilo 34 družinskih in 26 samskih stanovanj.

da so začeli sami v lastni mehanični delavnici izdelovati 18 strojev, ki jih danes z velikim uspehom uporabljajo, so vsi mesečno proizvodnjo obešalnikov, ki so eden njihovih glavnih artiklov, dvignili od začetnih 12.000 na 250.000 komadov mesečno, kar ni podcenjevati.

Ker smo ravno po strojih, moramo omeniti še to, da so v svoji izvedbi izdelali sami tudi centralno ogrevanje vseh tovarniških prostorov s toplim zrakom ter uredili ventilacijski sistem. Nedavno pa je uspešno prestal krs polavtomatski stroj za rezanje obešalnikov, ki ga je izdelala tovarna po načrtih tehničnega vodje mehanične delavnice tov. Bombač Martina. Samo uvedba tega stroja, ki izreza v 8 urah do 11.000 obešalnikov, je dvignila zmogljivost na tem stroju za 100 odstotkov, in to brez velikih izdatkov. Ta stroj je sedaj v rednem obratovanju in moramo poudariti, tudi prvi tovrstni stroj izdelan v Jugoslaviji ter je tudi prijavljen pri patentnem uradu.

Vođstvo tovarne in ves delovni kolektiv sta s svojim neobčimnim delom dokazala, kaj je mogoče ustvariti z lastnimi močmi, ter tudi to, da ni nujno, da se za vsaki stroj trošijo dragocena devizna sredstva, pa čeprav jih tudi sami ustvarjajo.

Če je proizvodnja javnih elektrarn priletno se proizvodnja industrijskih elektrarn v prvi polovici letošnjega leta, je Slovenija proizvedla nad 1,1 milijardo kWh električne energije. To pomeni, da se je proizvodnja električne energije v zadnjih dvanajstih letih pomnožila za deseterkrat.

stalnim povečanjem proizvodnje in tudi z izboljšanim načinom dela prispevajo znatno k razvoju našega gospodarstva.

Nekdanja kolarska delavnica v Raketu je zaposlevala še v letu 1954 le 82 ljudi in se ukvarjala z izdelavo kolarskih izdelkov, po katerih pa je bilo iz dneva v dan manj povpraševanja, kar je spritno današnja težnja za mehanizacijo in motorizacijo popolnoma razumljivo.

Tako se je postavilo pred vodstvo tovarne resno vprašanje, ali ukiniti obrat, ali pa preusmeriti njegovo dejavnost k proizvodnji lesnih finanskih izdelkov in galanterije, po katerih je bilo zaradi povečanega izvoza čedalje večje povpraševanje. Lotili so se vsekakor drugega, kajti zaposiliti je bilo treba še nadalje številne delavce na področju Raketa, ki nima nobene industrije, odvisne delovne sile pa je bilo dovolj.

Sami so si izdelali zasimne stroje, s katerimi so začeli proizvajati obešalnike, in čeprav niso imeli izkušenj so se zagriženo vrgli na delo in pri tem uspeli. S sredstvi, ki so jih ustvarili iz izvoza, so nabavili nekaj novih strojev, vendar pa ta sredstva niso zadostala, tako

da so začeli sami v lastni mehanični delavnici izdelovati 18 strojev, ki jih danes z velikim uspehom uporabljajo, so vsi mesečno proizvodnjo obešalnikov, ki so eden njihovih glavnih artiklov, dvignili od začetnih 12.000 na 250.000 komadov mesečno, kar ni podcenjevati.

Ker smo ravno po strojih, moramo omeniti še to, da so v svoji izvedbi izdelali sami tudi centralno ogrevanje vseh tovarniških prostorov s toplim zrakom ter uredili ventilacijski sistem. Nedavno pa je uspešno prestal krs polavtomatski stroj za rezanje obešalnikov, ki ga je izdelala tovarna po načrtih tehničnega vodje mehanične delavnice tov. Bombač Martina. Samo uvedba tega stroja, ki izreza v 8 urah do 11.000 obešalnikov, je dvignila zmogljivost na tem stroju za 100 odstotkov, in to brez velikih izdatkov. Ta stroj je sedaj v rednem obratovanju in moramo poudariti, tudi prvi tovrstni stroj izdelan v Jugoslaviji ter je tudi prijavljen pri patentnem uradu.

Če je proizvodnja javnih elektrarn priletno se proizvodnja industrijskih elektrarn v prvi polovici letošnjega leta, je Slovenija proizvedla nad 1,1 milijardo kWh električne energije. To pomeni, da se je proizvodnja električne energije v zadnjih dvanajstih letih pomnožila za deseterkrat.

Sami so si izdelali zasimne stroje, s katerimi so začeli proizvajati obešalnike, in čeprav niso imeli izkušenj so se zagriženo vrgli na delo in pri tem uspeli. S sredstvi, ki so jih ustvarili iz izvoza, so nabavili nekaj novih strojev, vendar pa ta sredstva niso zadostala, tako

Obisk rektorja bruseljske univerze
Rektor bruseljske univerze prof. Jean je obvestil upravo beogradske univerze, da bo s svojim skorajšnjim prihodom v Jugoslavijo otvoril izmenjavno znanstvenih delavcev med obema državama. Medsebojni obiski univerzitetnih profesorjev so omoženi v podlagi jugoslovansko-belgijske konvencije o kulturnem sodelovanju.

Nov gasilski prapor

Ob praznovanju občinskega praznika občine Borl so tamkajšnji gasilci razvili nov prapor. Razvite, združeno z veliko proslavo, je bilo pri gradu, ki privablja iz leta v leto vse več obiskovalcev. Grad Borl je namreč približno leto dni in tako se je tu ob praznovanju zbralo precej gostov.

Tov. Tine Bombač, konstruktor stroja — lastna zamisel

REKORDNA PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

LJUBLJANA, 11. jul. Proizvodnja električne energije javnih elektrarn Slovenije v juniju t. l. je znašala 172,3 milijonov kWh nasproti 152,2 milijonov kWh v juniju lanskega leta. Na hidroenergijo odpade v juniju t. l. 149,5 na termoenergijo pa 23,0 milijonov kWh, medtem ko je lani v istem mesecu odpadlo na hidroenergijo 133,1 in na termoenergijo 23,1 milijonov kWh. Elektrarne na Dravi so dale v juniju t. l. 107,3, na Sopi 26,1 in na Savi 15,1 milijonov kWh.

Ob enem se je zvišal v prvi polovici letošnjega leta tudi izvoz električne energije v Avstrijo, ki je dosegel okoli 7,1 milijonov kWh nasproti 3,3 milijonov kWh v isti dobi lanskega leta. Se bolj so se zvišale dobave hrvaški, in to od 12,1 milijonov kWh v prvi polovici lanskega leta na 18,4 milijonov kWh v prvi polovici letošnjega leta.

Če je proizvodnja javnih elektrarn priletno se proizvodnja industrijskih elektrarn v prvi polovici letošnjega leta, je Slovenija proizvedla nad 1,1 milijardo kWh električne energije. To pomeni, da se je proizvodnja električne energije v zadnjih dvanajstih letih pomnožila za deseterkrat.

Za razširitev fazovanj

Lovska družina Grmada s sedeštem v Celju je sklenila, da v svojem lovstvu dvigne stavez fazova na dovoljno višino, ker smatra fazova ne le za okras lovišča, temveč tudi za najbolj učinkovitega uničevalca poljskega in gozdenega mrčesa, posebno še kotorskega brošca. Da bi člani te družine čim preje rešili, so postavili na primerem kraju v lovšči vabnico (vabnico) za fazano, ki navleče prostovoljno delu stane precej nad 100.000 dinarjev.

Ob enem se je zvišal v prvi polovici letošnjega leta tudi izvoz električne energije v Avstrijo, ki je dosegel okoli 7,1 milijonov kWh nasproti 3,3 milijonov kWh v isti dobi lanskega leta. Se bolj so se zvišale dobave hrvaški, in to od 12,1 milijonov kWh v prvi polovici lanskega leta na 18,4 milijonov kWh v prvi polovici letošnjega leta.

Če je proizvodnja javnih elektrarn priletno se proizvodnja industrijskih elektrarn v prvi polovici letošnjega leta, je Slovenija proizvedla nad 1,1 milijardo kWh električne energije. To pomeni, da se je proizvodnja električne energije v zadnjih dvanajstih letih pomnožila za deseterkrat.

Lovalci pa prosijo prebivalce in ostale obiskovalce tega lovšča, da v lastnem interesu in v interesu vseh sčilih gnezda in mladice fazana, to opozorilo je umestno tudi zaradi posledic, ki jih privede lovski zakon, ki prepoveduje vsako prisvajanje divjadi, jajc, pustošenje gnezd ptic pevk in ostalih koristnih ptic. Kličici teh dobičih morajo sicer poravnati škodo lovski družini in sicer za srno ali njenega mladitca 10.000 din, za zajca ali mladitca 3000 din, za fazana 3000 din, za jerebice 1500 din, za vsako fazanjca jajce 1500 din, za jajce jerebice 750 din. Za škodo, ki jo napravijo otroci odgovarjajo starši, za škodo, ki jo napravijo poškodani psi, pa nepuščke mačke pa njihovi lastniki. F. M.

Sestanek Mednarodne zveze hotelirjev
Beograd, 11. julija. Od 6. do 12. oktobra bo v Beogradu plenarni sestanek administrativnega sveta Mednarodne zveze hotelirjev. Na sestanku bodo razpravljali o napredku hotelirstva po svetu glede na naraščajoči razvoj množičnega turizma.

Obisk rektorja bruseljske univerze
Rektor bruseljske univerze prof. Jean je obvestil upravo beogradske univerze, da bo s svojim skorajšnjim prihodom v Jugoslavijo otvoril izmenjavno znanstvenih delavcev med obema državama. Medsebojni obiski univerzitetnih profesorjev so omoženi v podlagi jugoslovansko-belgijske konvencije o kulturnem sodelovanju.

Slovensko ribištvo na razstavi v Zadru

V Trgovinski zbornici Koper je bila te dni seja Ribje sekcije, na kateri so se člani te sekcije pomenili o udeležbi ribiških podjetij (»Riba« in »Ribič«) in podjetij predelovalne ribje industrije (»Arrigonla«, »Risa« in »De Langlade«) Slovenskega Primorja na Ribarski razstavi in festivalu, ki bo, letos prvič, v Zadru od 4. do 18. avgusta. Ugotovili so, da je Zadar za prirejanje takšnih mednarodnih razstav glede na svojo lego kar pripraven kraj in da se bodo razstave udeležili. Na skupnem prostoru bodo prikazali delož.

ki ga ima slovensko pomorsko ribištvo na skupnem ulovu rib v našem Jadranu — samo na »Ribo« iz Izole je na primer lani odpadla polovica vseh v našem morju ujetih rib — razstavili izdelke tovarn ribjih konzerv v Slovenskem Primorju in prikazali kratek zgodovinski razvoj teh dveh gospodarstvenih panog na tem področju. Ribolovni podjetji »Riba« (Izola) in »Ribič« (Pirana) bosta verjetno še posebej pokazali vpliv uporabe sodobnih ribolovnih pripomočkov (električnih agregatov) za razsvetljavo, na lad-

Jah instalirane radiofonije in mrež iz udjelca na povečanje ulova.

Glede na ta sklep seje in dejstvo, da je predsednik Ribje sekcije pri Trgovinski zbornici Koper in direktor podjetja »Riba« tov. Komljanec obenem član razstavljalnega odbora v Zadru, je pričakovati, da bo udeležba ribištva in predelovalne industrije Slovenskega Primorja na razstavi v Zadru odraz moči in vloge teh gospodarskih panog ob našem morju. F. M.

Pogled na del tovarne »Arrigonla« v Izoli z dvorišča podjetja »Riba«. Spredej: ribiči tega podjetja se sbirajo k seji delavskega sveta.

Nova mlekarina v Mariboru

Kredit je že odobren — Te dni bodo začeli graditi stranski objekt

Ze vsa leta po vojni govorimo o mariborski mlekarini kot eni največjih pomanjkljivosti v preskrbi mesta. Ze sam pogled na zastarel obrat mlekarne prida, da v sedanjih prostorih mlekarne ni mogoče zagotoviti redne, cenene in higienske preskrbe z mlekom v mestu, ki ima danes že nad 80.000 prebivalcev. Zaradi tega je bila nujna potreba za zgraditev nove, sodobne mlekarne šestkrat na dnevnih redih zborov volivcev, v mestnem zboru, zlasti pa v ženskih organizacijah, v katerih so matere zahtevale zdravo mleko za svoje otroke. Dejstvo je namreč, da v Mariboru še do danes ni mogoče dobiti prednostnega mleka za dojenčke in da je le srečnemu naključju pripisati, da ni bilo večjih infekcij zaradi pomanjkljive preskrbe z mlekom. Poleg tega je mleko v Mariboru prav zaradi zastarele mlekarne najdražje v primerjavi z našimi ostalimi mesti.

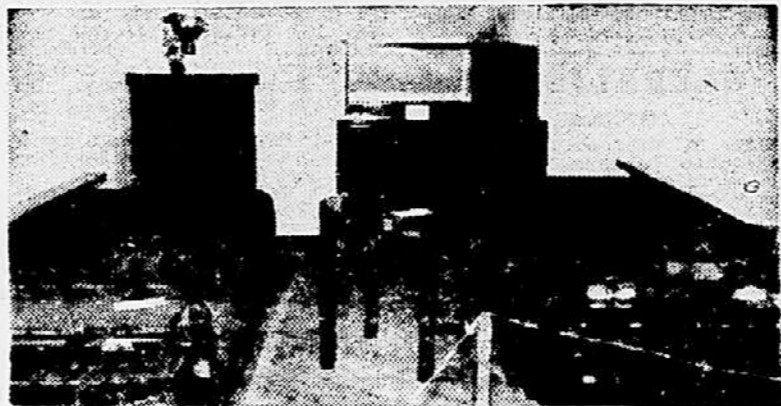
Gradnja nove mlekarne je bila že večkrat aktualna, zdaj pa konkretno je lahko govorimo o začetnih delih. Te dni bodo namreč začeli graditi stranski objekt nove mlekarne — garaže, medtem ko je odobren tudi za celoten kredit, potreben za

zgraditev in ureditev mlekarne. Le da načrti za glavni objekt še niso kompletni, ker manjka še načrt za instalacije za električno napeljava in vse potrebne hladilne in druge naprave. Vendar pričakujejo, da bo tudi glavni objekt začel že septembra. Sredstva v znesku 185 milijonov so v glavnem v proračunih okraja in združne zveze zagotovljena, iz kredita pa izvira le manjši del.

Bodoča mlekarina bo stala na Pobrežju, na ploščadi med Osojnikovo, Zrkovsko in Cesto XIV. Divizije. Po zmogljivosti bo enkrat prekašala sedanjo, saj bodo lahko namesto 15.000 l predelali 30.000 l mleka. V kletnih prostorih v izmeri 18 x 30 metrov bodo obrabli za proizvodnjo sira, kislega mleka in skute, opremljeni z vsemi sodobnimi stroji, z 3000 literskimi boilerji, klimatskimi napravami, ki so pretne domačega izvora, delno pa bodo uvoženi iz Češkoslovaške. Tu bodo tudi skladišča za mlečne izdelke. Sprejem mleka bo popolnoma ločen od izdelave, saj bo prevzem mleka izključno na severni strani, opremljen z rampo. Od prostorov, ki so namenjeni pasterezaciji, proizvodnji masla in polnjenjem steklenic z jo-

gurtom, bo tekel transportni trak v hladilnico. V prvem nadstropju bo razen sodobnega laboratorija, kjer bodo izvrševali kemične in bakteriološke preiskave, akumulacijski tank, tanki za pasterizirano mleko, kotli za vkuhanje jogurta ter pilsarinski prostor. Kot tretji in zadnji objekt pa bo zgrajena kotlovnica z mehanično in ključavničarsko delavnico ter skladiščem za orodje. Če bo Poslovna zveza znala z enakim prizadevanjem pospešiti gradnjo, kot je uspela izposlovati začetek gradbenih del, potem se k letu Mariborčanom ne bo treba več pritoževati nad preskrbo z mlekom. (Dp)

RAZSTAVA VAJENSKE SOLE V MENGŠU

Vajensko sola v Mengšu je v minulem šolskem letu obiskovalo 135 učencev. Uspehe svojega dela so pokazali na nedavni razstavi, na kateri so razstavljali največ lesnih, kovinskih in oblazinjenih izdelkov. Med obiskovalci so vzbujali posebno pozornost risbe. Učenci so pokazali, da so se naučili v šoli ne samo natančne, ampak tudi za oko lepe izdelane risanje. Vsekarer so v rokah dobrih strokovnih učiteljev. Vajenska sola je deležna ne samo pomoči okraja, ampak tudi mengeških obrtnikov. — L. S.

Ustanovili so vodno skupnost

Po dolgih pripravah ter po zaslugi Socialistične zveze in drugih organizacij je bil te dni v Kobariidu ustanovni občinski zbor vodne skupnosti, ki se bo ukvarjala z izsuševanjem »kobariškega blata« — površine ki meri 240 ha in ki jo preplavlja pritok Soče Idrija. Ta izvir pod Matajurjem. Na omenjenem področju raste le kislja trava, ob večjih nalivih pa nastane tu pravo jezero, ki ogroža tudi glinokope kobariške opekarnice in bazene ribogojnice, kjer vzgajajo soške postvri in druge sladkovodne ribe, ki najdejo v poplavih pot v prstost, s čimer je uničeno vse prizadevanje kolektivne ribogojnice. Največjo

škodo pa povzroča voda nedvomno kmetijstvu, saj čisto zalije tudi že pokošeno seno. Z regulacijo Idrije in izsušitvijo močvirja, bodo na zamokvirjenih površinah lahko uredili tudi plodne njive, na katerih bo zelo dobro uspevala predvsem koruza. Polja bodo lahko obdelovali tudi s stroji. Zaradi poplav je prizadetih okrog 135 kmetovalcev iz Kobariida, Svinega, Sužida, Starega sela in drugih krajev.

Ustanovljena občnega zbora vodne skupnosti se je udeležilo nad 90 kmetovalcev. Po odobritvi pravil so sklenili, da bodo plačevali na leto 300 din na ha za prispevek za melioracijska dela vse dotlej, dokler ne bodo močvirja spremenili v plodno zemljo. Sicer pa ima letni zbor pravico, da lahko vsako leto posebej določa primeren prispevek. Izvolili so trinajstčlanski upravni odbor z inženirjem-agronomom na čelu. Sredstva za regulacijo in melioracijo, ki naj bi ju izvajali poslopoma, so doloma zagotovljena tudi iz skladov okraja za pospeševanje kmetijstva. Regulacijske stroje in dva večja odtočna jarka, naj bi zgradili s sredstvi skupnosti, ki bi jih dobili v obliki dotacij, medtem ko bodo morali manjše odtočne jarke in drugo napraviti sami prizadeti. Dela se bodo začela predvidoma jeseni in računano, da jih bodo končali nekako v petih letih. J. P.

Jesenice

Podjetje »Transturist« iz Skofje Loke je uvedlo te dni dve novi avtobusni progi, ki bosta služili zlasti za prevoz delavcev iz Podbrzja in Begunj na delo v jeseniško železarno. Avtobusa se bodo lahko posluževali delavci vseh izmen. Omenjeni prog sta nedvomno pomembna pridobitev za nad 300 delavcev jeseniške železarne, ki so doslej potrebovali za pot na Jesenice kar precej časa. Za vzpostavitev teh avtobusnih zvez imata največji zaslug poslanca tovariša Arh in Perovšek, sindikalna podružnica jeseniške železarne in železarna sama, ki bo za vzdrževanje obeh prog prispevala na leto nad trinajst milijonov din. U.Z.

Spominska plošča padli mladinci

Ob krajevnem prazniku v Mirkovcu pri Ormožu so odprli spominsko ploščo padlim mladincem, ki so padli v prvi svetovni vojni. Ploščo je izdelal in postavil strojništvo pri Ormožu. Zaradi izdatstva Veliki nedelji, Gledanja plošče se je udeležilo precej prebivalcev, predstavnikov množičnih organizacij ter ljudske oblasti. — st.

HUDA AVTOMOBILSKA NESREČA

Na cesti Nova Gorica — Ajdovščina se je v torko popoldne pripetila pri Selu huda prometna nesreča, pri kateri so bili dva avtomobilista in sofer hudo poškodovani, dva druga potnika pa sta dobila lažje poškodbe. Z dvema rešilnima avtomobila reševalne postaje v Novi Gorici so jih prepeljali v šempetroško bolnišnico na kirurški oddelki.

Nesreča se je dogodila, ko so se vračali strokovnjaki anohvske cementarne in zastopniki Zavoda za raziskovanje materiala in konstrukcij LRS iz Ljubljane, kamor so zjutraj odpotovali zaradi nekakšne analize.

Sofer Stanko Lumpar iz Zgoranje Hrušice pri Ljubljani je vozil omenjene potnike z osebnim avtomobilom Zavoda za raziskavo materialov in konstrukcij. Ko je pri Selu že lepo izpeljal nevarni ovinek, je z brzino kakih 70 km na uro tresel z avtomobilom v akcijo ob cesti. Sodičjo, da je soferja obšla nenadna slabost zaradi hude vročine na asfaltni cesti pri 80 stopinjah Celzija, morda pa je nastala tudi nenadna okvara.

Medtem ledita operirana v šempetroški bolnišnici v križnem stanju sofer Stanko Lumpar in inženir Stane Avanzo, predstavnik Zavoda za raziskovanje materiala in konstrukcij LRS, iz Ljubljane, ki sta dobila močan pretres možganov in druge hude poškodbe. Zaradi razbitih teluski pa so morali poslati na zdravilišče uslužbenca cementarne v Anho-

vev ing. Ivan Korovana na kliniko v Ljubljano laboranta anohvske cementarne Marjana Pačarja. Po prvi pomoči poslali v domačo zdravniško oskrbo.

ING. STANE AVANZO UMRL. Naknadno smo iz bolnišnice v Šempetru zvedeli, da je večeraj zjutraj ob 5.40 zaradi težkih poškodb umrl predstavnik Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij LRS ing. Stane Avanzo. Njegovo truplo bodo prepeljali v Ljubljano. Se vedno je resno tudi zdravstveno stanje ponesrečenega soferja Staneta Lumparja, medtem ko bodo Ana Bano, ki je pri nesreči dobila prelom hrbtenice vrtenca, čez nekaj dni poslali v domačo oskrbo.

Par dni pred omenjeno nesrečo sta se v Rožni dolini z motorjem ponesrečila Marjan Cuden in Jože Erželj, oba zaposlena pri Turističnem biroju v Ljubljani. Ponesrečena, ki sta se izletela v cestno ograjo, so z rešilnim avtomobilom prepeljali v šempetroško bolnišnico.

Tudi Emil Medvedšek iz Deskele ni pričakoval, da se bo obisk pri sorodnikih v Gorici nesrečno končal. Tu si je mislil privoščiti tudi prijetno vožnjo z motornim kolecom, ki so mu ga dali sorodniki na razpolago za čas obiska. Padel je tako nesrečno, da je dobil hud pretres možganov in ga je italijanski Zeleni križ pripeljal na blok v Solkan, odkoder so ga z našim rešilnim avtomobilom prepeljali v šempetroško bolnišnico. J. P.

PTUJ

Komunalna dejavnost. Letos bodo v Ptuj nadleževali gradnjo vodovoda od levega brega Drave do rezervoarja na Panoramni in po Prešernovi ulici. Projekti za to etapo del so že odobreni. Prav tako bodo začeli urejevati kanalizacijo. V prvi etapi bodo kanalizirali področje bolnišnice, Gregorčičev in Ciril-Metodov dvorac ter železniško postajo do Drave. Dokončali bodo javno stranšče v Bežjakovi ulici in prekrili mestni stolp. Izdelali bodo tudi zadnje načrte za področje ob Slekovečevi in Volkmarjevi ulici. Mestna komunalna ustanova bo poskrbela tudi za ureditev cestne razsvetljave v Spuhliju, postavitve prometnih znakov po mostu in za ureditev gasilskega rezervoarja v Prešernovi ulici.

Preusmeritev proizvodnje. Tovarna perila v Ptuj bo preusmerila svojo proizvodnjo na konfekcijo oblazin in konfekcijo boljše perila, medtem ko bo konfekcijo slabših vrst perila nekoliko omejila. Letos bodo proučili tudi možnosti razvoja in modernizacije podjetja. V sedanjih prostorih s sedanjim strojnimi parkom je težko računati na večji napredek podjetja.

Ptuj na Dan šoferjev

V Ptuj bodo danes Dan šoferjev dostojno proslavili. Tako so pripravili več predavanj za člane združenja, upravni odbor pa je predlagal podjetjem, naj bi nagradila najboljše poirtvovalne šoferje z denarnimi nagradami, žal pa povsod niso nalehali na razumevanje. Upravni odbor je še sklenil, da bo podelil nagrade tudi dvema najboljšima cestarjema v okraju. V počastitev Dneva šoferjev pripravljajo poleg drugih tudi več športnih tekmovanj. S.

BLED ZA OBČINSKI PRAZNIK

Na Bledu bodo 17. julija že tretje slavili svoj občinski praznik v spomin na podvige mladincev in narodnega heroja Jake Bernarda v prvem letu okupacije. Za to priložnost pripravljajo vrsto športnih, kulturnih in družnih prireditvev.

Praznovanje se bo začelo 16. julija s kulturnim in folklornim večerom v Kazini. Na sam praznik bo svečana seja ljudskega zbora in razvitej prapora ZB. Političnemu zborovanju bo sledila žalna komemoracija na blejskem pokopališču. Tem prireditvam bodo sledile še razne večerne v Kazini z nastopom baleta in solistov Ljubljanske Opere. V nedeljo, 21. julija, bo vrsta športnih tekmovanj. Veselači bodo pridelali še tradicionalno blejsko regato.

Na Dan vstaje bo svečano odkrile spomenika padlim borcem na Pokljuki in štetino tekmovalne plavalce po Blejskem jezeru. Poleg tega bo tudi več nastopov blejske folklorne skupine. Višek bodo dosegli nedvomno s kmečko očetjo, ki je postala že tradicionalna prireditev Bleda. Na tej bodo nastopile razne folklorne skupine iz drugih področij Slovenije, sodeloval pa bo Avsenikov kvintet.

Radgona

Združenje šoferjev in avtomobilov v Radgoni bo pridelalo v počastitev Dneva šoferjev 13. in 14. julija razne prireditve, zborovanja, promenade, koncert in ocenjevalne vožnje. Zasluznim članom bodo podelili tudi značke in priznanja ter nagradili najboljše cestarje v občini. V Ivanjih bodo odkrili spomenik anj ponesrečenemu članu združenja Jožetu Tohu.

Gasilski praznik na Koroški Beli

Gasilci na Koroški Beli so te dni praznovali 60 letnico ustanovitve društva. Ze kmalu po ustanovitvi društva so si zgradili lasten dom in se večkrat izkazali pri gašenju požarov. Po osvoboditvi so si že precej izpopolnili opremo, nenehno pa mislijo tudi na gradnjo novega doma. Pred kratkim je društvo ustanovilo tudi lastno pionirsko sekcijo.

Slavnost ob jubileju so se udeležili člani gasilskih društev iz Begunj, Smokuča, Zabravnice, Blejske Dohrave, Gorji, Jesenice, jeseniške železarne in drugih krajev. Ob tej priložnosti so razvili domači gasilci nov prapor. Poleg tega so prejeli najzaslužnejši člani društva razna gasilska odlikovanja. E. Z.

BLIZU in DALEC

Nova planinska koč

Planinsko društvo iz Postojne je zgradilo na Pečni rebrni nad Postojno lepo pionirsko planinsko koč, ki so jo te dni izročili svojemu namenu. Koča je oddaljena od Postojne le za dobre pol ure hoda. Otvoritev se je udeležilo precej ljudi. Koča bo redno oskrbovana, zato jo bodo prav gotovo radi obiskovali tudi izletniki. Planinsko društvo, predvsem pa predsednik tovariš Rožman, zaslužita za svoje požrtvovalno delo vse priznanje. bec.

Kulturni teden v Radomljah

Kakor vsako leto, tako bodo tudi letos priredili v Radomljah že tradicionalni kulturni teden. Praznovanje se bo začelo v soboto, 13. julija. Naslednji dan se bo predstavila domača igralska družina s pravilno igrano »Pepelka«. V torko zvečer bodo priredili poseben svečer mladincev, ki bo obsegal več pevskih točk, nastop pionirjev, vsakega očeteta in drugi. Poleg drugega naj omenimo zlasti spevoigrjo, ki jo bo prav tako pripravila domača igralska družina. Na sporedu bo v soboto, 20. julija, v nedeljo dopoldne bodo nastopili člani telesovzgojnega društva iz Radomelj, gasilci iz Radomelj in okoliških krajev in člani kmetijske zadruge z zanimivimi starodavnimi igrami na

konjih. Na dan vstaje bodo odkrili spominsko ploščo padlim na Stegno pri Rovih in na slavnostni način izročili svojeim namenu nove železobetonski most v Radomljah.

Bokalce

Čprav smo z zamudo dobili poročilo o proslavi Dneva borca v Domu onemoglih na Bokalcih, ga objavljamo, saj tamkajšnjim oskrbovancem te zamude ne moremo šteti v zlo. V svojem poročilu navajajo, da jih je obiskala godba Ljudske mlade iz Ljubljane in jim pod vodstvom oskrbovanca tovariša Mikolasa, bivšega vojaškega kapelnika, priredila prav lep promenačni koncert pred njihovim domom. Poleg tega je vse oskrbovance uprava Doma tudi pogostila. Vsem, ki so oskrbovancem pripomogli, da so dostojno praznovali praznik, se leti prav lepo zahvaljujejo. c-t-6

Umrli je znana partizanska mati

V Gornji vasi nad Skofjo Loko je v starosti 69 let umrla vsem znana partizanska mati, priljubljena in od vseh spoštovana Marjanca Stanovnik. Med svetovno vojno se je z vso svojo družino udeležila narodnoosvobodilne borbe. Njeni štirje sinovi Jože, Vinko, France in Loize, so bili partizani. Loize je padel v boju v Poljanski dolini. Marjanca sama je bila s pokojnim možem Tomazem in hčerama Maljo in Pavlo preganata na Bavarsko, kjer so bili do konca vojne. Trpljenje v prisilnosti je pustilo močne sledove na zdravju obeh roditeljev. Tomaz je umrl kmalu po vojni, sedaj pa mu je sledila v prerani grob še Marjanca. Vsi, ki smo jo poznali bridko občutimo njeno iztubo.

Gozdni požari na Goriškem

Te dni je začel goriti kmalu po prihodu tovrnega vlaka na železniško postajo v Braniku okrog 100 let star borov gozd. Povzročila ga je iskra lokomotive. Zaradi suše in izredne vročine, je požar zajel širše področje. Domačini so takoj začeli gasiti in tako po večurnem napornem delu uspeli zadušiti požar. V noči istega dne pa jih je zbudilo iz gna tulenje siren. Spet je

Dogradili so zadrzni dom

Te dni so pri Veliki nedelji dogradili zadrzni dom, ki je eden najlepših v ptujskem okraju. Kmetijska zadruga je prispevala za njegovo ureditev okrog 3 milijone dinarjev. Dom ima lepo prosvetno dvorano z odrom, lep lokal za trgovino kmetijske zadruga in več drugih prostorov. Prebivalci so pri gradnji doma pridno sodelovali s prostovoljnimi delom pod okriljem prosvetnega društva »Simon Gregorčič«. — st.

Sindikalna podružnica Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij LRS sporoča, da je tragično preminil njen dolgoletni član

Ing. STANE AVANZO

SEF ODDELKA ZA MEHANSKE PREISKAVE

Dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

SINDIKALNA PODRUZNICA ZRMK

Sporočamo žalostno vest, da nas je pri izvrševanju svojih nalog nenadoma zapustil

Ing. STANE AVANZO

SEF ODDELKA ZA MEHANSKE PREISKAVE

Z njim smo izgubili dolgoletnega sodelavca, ki je svoje moči in sposobnosti posvetil delu za tehnični napredek našega gradbeništva.

ZAVOD ZA RAZISKAVO MATERIALA IN KONSTRUKCJU LRS

POMURJE

Modernizacija lendavske opekarnice. Opekarna v Lendavi posveča posebno pozornost svoji modernizaciji in povečanju proizvodnje. Iz odobrenega kredita so doslej zgradili 1200 kv. m sušilnih lop, nad 3000 prenosnih okvirjev, nabavili vozček na motorni pogon, dve stiskalnici in nekatere druge naprave. Prav tako bodo gradili še novo strojnico, uredili umetno sušilnico z vso opremo ter nabavili vacuum stiskalnico s transportnim trakom. Po obnovi obrata se bo proizvodnja povečala na 3,5 milijone kosov. Podjetje bo izdeleževalo v glavnem tankostenno votlo opeko, ki nadomešča v gradbeništvu les. Za rekonstrukcijo obrata bodo vložili 33 milijonov dinarjev, medtem ko so prispevali še 10 milijonov din lastnih sredstev.

Za izboljšanje živinoreje. V ljutomerski občini posvečajo posebno pozornost živinoreji. Na kmetijskih proizvajalci zvezi so sklenili, da bodo organizirali letos v Ljutomeru in Veržuju živinorejski razstavi plemenske živine. Sodelovali bodo pri organizaciji osemenjalne postaje na Kameškaku in pri dveh plemenitih postajah v Križevcih in Strojni vasi. Skupno s podjetjem »Mlekopromet« bodo organizirali zbiranje mleka, ki bodo ustrezale prostornim zahtevam ter sanitarnim in zdravstvenim predpisom. V Križevcih bodo priredili plemenski sejem za telice. Skupno s »Mlekoprometom« bodo uredili pitlišče za hitro pitanje svinj. Uredili bodo dve rešici; središči stajenske kokoši ter organizirali dnevni tečaj o pravilni molži. M. K.

DRZNI
K
RIŠE: MIKI MUSTER

157. »Skočil je, preden ga je mali narod spazil. Vse čste, ki so skočili za njim, pa je pomoril. Plaval je po reki in se rešil, čeprav ga v vodi ni čakala stara, debela in gluha kača, da bi ga varno oneselja po reki. Tebe pa bo čakala, čeprav bi ji bili za petami vsi doli iz Dekanal-Mavgil je razumel. »Kaja, najmodrejša si v džungli«

158. »Tako bol Povlekel bom smrt za brke! se je ojunatil deček. »Da bi le zvalil dole v past! Mnogo jih bi pomorile čebule, drugi bi potonili v reki, ostale pa bi volkovi počakali spodaj na plitvini.« Kaja pa je nadaljevala s modrimi nasveti: »Pojdi, oglej si tla nad otesko, da boš varno tekel preko jam in pečin.«

159. Potem je Kaja prelomila eno svojih starih navad in prvič v svojem dolgem življenju je odplavala navzdol do sijnjskega krclada. Nikoli ni marala govoriti z volkovi. Ni bila preveč prijazna. Nagovorila je Faa in Akela: »Hej, psi, doli bodo priplavali po reki in če hočete, jih lahko tukaj počakate. Seveda, če se ne bojite.«

ZA OBČINSKI PRAZNIK OBČINE ŽUZEMBERK IN OKOLICE

13. JULIJ 1957

ČESTITAJO VSEM SVOJIM OBČANOM IN DELOVNIM LJUDEM TER JIM ŽELIJO ŠE MNOGO NADALJNIH USPEHOV:

- Občinski ljudski odbor
- Občinski komite ZKS
- Občinski odbor SZDL
- Občinski sindikalni svet
- Občinski odbor ZB NOV
- Občinski odbor LT
- Občinski odbor RK
- Občinski komite LMS
- Občinska gusilska zveza ŽUZEMBERK

PEKARIJA
Šlogar Srečko
Žuzemberk

Trgovina z mešanim blagom »SLAP«
Žuzemberk

Čevljarstvo »KRUPON«
Žuzemberk

Gostilnice »NA TRGU«
Žuzemberk

KMETIJSKA ZADRUGA DVOR - ŽUZEMBERK

K OBČINSKEMU PRAZNIKU OBČINE ŽUZEMBERK

13. JULIJU

ČESTITA VSEM OBČANOM IN DELOV. KOLEKTIVOM BELOVNI KOLEKTIV

SPLOŠNEGA MIZARSTVA DVOR PRI ŽUZEMBERKU

3946-3952-R

OGLASUJTE V SLOVENSKEM POROČEVALCU

VSEM PREBIVALCEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM OBČINE MEDVODE IN OKOLICE ČESTITAMO OB OBČINSKEM PRAZNIKU
14. JULIJU 1957
IN JIM ŽELIMO ČIMVEČ USPEHOV PRI DELU ZA NAPREDEK IN DVIG OBČINE:

- OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
- OBČINSKI ODBOR SZDL
- OBČINSKI ODBOR REZERVNIH OFICIRJEV

- OBČINSKI KOMITE LMS
- OBČINSKI KOMITE ZKS
- OBČINSKI ODBOR ZB NOV
- OBČINSKI ODBOR ZVVI

MEDVODE

Kolektivi industrijskih, obrtnih in ostalih podjetij:

- »TESNILKA«, tovarna tesnil in plastičnih mas MEDVODE
- TEKSTILNA TOVARNA MEDVODE MEDVODE
- Spl. gradb. podjetje »STAVBA« MEDVODE
- KOVAŠKO-KLEPARSKO PODJETJE MEDVODE
- PEKARIJA MEDVODE
- Gostilna »NA KLANCU« MEDVODE

- »COLOR«, tovarna barv in lakov MEDVODE
- ELEKTRARNA MEDVODE MEDVODE
- KMETIJSKA ZADRUGA MEDVODE
- MEHANIČNA DELAVNICA MEDVODE
- Gostilna »PRI KOLODVORU« MEDVODE
- Gostilna »JEZERO« ZBILJE-MEDVODE

»CELULOZA«

MEDVODE

DELOVNI KOLEKTIV ČESTITA VSEM PREBIVALSTVU OBČINE MEDVODE K OBČINSKEMU PRAZNIKU

14. JULIJU 1957

IN MU ŽELI SE VEČNIH USPEHOV PRI GRADITVI SOCIALIZMA.

DELOVNI KOLEKTIV

Tovarne specialnih mizarških izdelkov

»SORA«

Čestita vsem občanom in delovnim ljudem k občinskemu prazniku 14. JULIJU 1957 občina MEDVODE.

OBENEM ČESTITAMO K PRAZNIKU DNEVA VSTAJE - 22. JULIJU.

ELEKTRIČNI ROČNI VRTALNI STROJ,

kovinski, znamke SIEMENS - SCHUC kerwerke AG, prodamo. V kolikor se v roku 14 dni ne bo javil kupec iz državnega sektorja, bo naprodaj interesentu privatnega sektorja.
ROLETA - mizarstvo Kranj.

PRODAMO

TRAKTOR ZNAMKE FARMALL
v uporabnem stanju.
Kmetijsko posestvo Prestranek.
3967-R

ELEKTROTEHNA

Beograd, Karađorđeva štev. 71 potrebuje

IZKUŠENEGA KOMERCIJALISTA

s poznavanjem elektro materiala, za predstavnika v LRS. Plača po tarifnem pravilniku ali sporazumu. - Pismene ponudbe, z natančnim opisom dosedanjega dela, pošljite na gornji naslov, najkasneje do 15. julija 1957.

FRIZERSKI SALONI

Vse potrebne preparate in ostali material dobite s primernim popustom v drogeriji »Majda« Zidovska ul. 1, Ljubljana

Jugoslovanska loterija

Poročilo o izrebanju srečk 122. kola dne 10. julija v Splitu

Srečke s končnicami dobitek	so zadele dan	Srečke s končnicami dobitek	so zadele dan
26160	40.000	236	2000
320310	100.000	436	8000
275160	100.000	0576	10.000
		4416	30.400
85581	40.000	26296	40.000
44201	60.000	07106	61.000
806281	100.000	13826	80.000
009751	600.000	30506	81.000
		46966	80.000
		002768	200.000
2	200		
211622	100.200	1947	20.000
305822	100.200	22357	40.000
089522	100.200	04487	40.000
021762	100.200	77407	40.000
249982	1.000.200	03517	60.000
		20727	60.000
35583	40.000	506287	100.000
282323	800.000	041427	100.000
4	200		
1	1000	728	2000
684	2300	108	6000
554	2200	1078	10.000
724	4700	8108	26.000
5454	10.200	70018	48.000
290104	100.200	89738	40.000
256904	100.200	39298	80.000
037464	100.200	580138	100.000
		223738	100.000
		190488	100.000
		065458	400.000
15	600		
415	2600		
7965	10.000		
03445	40.000	88	400
60945	60.000	840	4000
152485	100.000	7339	10.000
		20959	80.000
16	400	022778	100.000
06	1000	434179	100.000

Skupno je bilo izrebanih 156018 dobitkov in 5 promelj v skupni vrednosti 80.400.000 dinarjev.

Dobitke izplačujemo samo po uradni izrebnih listih.

Vsem sorodnikom, znanec in prijateljem sporočamo žalostno vest, da je po kratki bolezni umrl moj ljubi mož, brat, stric, svak in nečak

RUDOLF LIKAR

Železniški uradnik v pokojju

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 13. julija 1957, ob 16 uri, iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah. Zalujoca žena Ljudmila, bratje: Franc, Edi, Albert, Stanko, sestre: Viktorija, Natalija in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Postojna, Otlica, 11. julija 1957.

Grosistično trgovsko podjetje

»TEKSTIL«

LJUBLJANA, Ciril-Methodova ulica 1

sprejme takoj

ŠOFERJA

za osebni avtomobil.

3968-R

TEKSTILNA TOVARNA

»Motvoz in platno«

Grosuplje

razpisuje delovna mesta za
2 OBRATNI KNJIGOVODKINJI
za obračun proizvodnje,

2 TEKSTILNA TEHNIKA - predlica.

Pogoji: za delovne mesto obratne knjigovodkinje srednja ekonomska šola ali vsaj nekajletna praksa, za tekstilnega tehnika - predlica pa ustrezna srednja tehnična tekstilna šola, pa možnost tudi nekajletna praksa.

Nastop službe je možen takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe pošljite na naslov podjetja.

„Avto“

SPLOŠNO AVTOPREVOZNIŠTVO

KOČEVJE

kupl

poltovorni avto „Opel-Blitz“

1,5 t, zadnji tip, nov ali malo rabljen.

Ponudbo s opisom in navedbo cene pošljite na

»AVTO« - Kočevje.

3942-R

Ljubelj je že na vidiku...

Odstranimo ozka grla!

Letošnje V. mednarodne avtomobilske in motociklistične gorske dirke za nagrado Ljubelja in za državno hitrostno prvenstvo motociklistov, ki bodo 4. avgusta, popularizirata prireditelja: AMZ Slovenije in AMD Tržič s geslom: pozimi Planica - poleti Ljubelj! Dejansko sta organizatorja ljubeljskih dirk s tem gestom povsem zadela razvoj in priljubljenost te športne veje v Sloveniji. Planica in Ljubelj sta pognala korenine približno hkrati in Tržiču lahko upravičeno rečemo, da je zibelka naše športne motorizacije.

nja občinstva med potekom dirke. Med dirkači samimi smo bili najbolj veliki 25-letnega Kranjčana Leona Pintarja, ki vozi za AMD Tomos Koper in se je letos uveljavil že na več dirkah, med njimi zlasti v mednarodni konkurenci v Opatiji. Tako skoraj ni bilo mogoče drugače, da je zlatka zmagal tudi v tri okrajni konkurenci na Jezerskem. J-K

MLADINSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE V ODBOJKI Nismo zadovoljni...

V Skopju je bilo te dni državno prvenstvo za mladince in mladinke v obojki, na katerem sta igrali tudi ekipi obeh slovenskih prvakov: med moškimi Kopra, med ženskami pa vrsta »Maribor«.

V konkurenci mladincev je zasedlo najboljšo mesto moštvo Jemstva iz Brckega pred Crvenozvezdno iz Beograda, Zveznicarjem iz Sarajeva, Partizanom iz Kroke, Mladostjo iz Tetova in Partizanom iz Prilepa. V finalni igri je jedinstvo premagalo Crveno zvezdo 3:1.

Slabo so se plasirale tudi mladinke »Maribora«, saj so pred prvenstvom veljale za najresnejše tekmičice za naslov. Med petimi vrstami so Mariborčanke zasedle tretje mesto za Poštarijem iz Beograda, Partizanom (Sremski Karlovci) ter Mladostjo (Tetovo) in domačim Partizanom.

Z nastopi mladih slovenskih igralcev in igralic v Skopju skratka nismo posebno zadovoljni, saj so bili do zdaj še vsakokrat med najboljšimi moštvili.

Protiperonosporna služba

Včeraj so srednje dnevne temperature precej padle in so se gibale v mejah med 19-22 stopinj C, na Primorskem do 25 stopinj C. Največ dežja je padlo na Dolenjskem, in sicer okoli 40 mm. Močna toča je padala v Mokrancu, srednje močna v okolici Sentruperta, Malčkova, Radcone in Višstajna. Neznatno toča so javile postaje Jarenina, Bizelsko, Pašec in Kostanjevica, zelo močan naliv pa postaja Nebo-Slovrnce v Bredih, kjer je padlo 86 mm dežja.

Napoved. Svetujemo vinogradnikom vseh tistih vinogradnikov, ki so včeraj padla toča in naredila škodo v vinogradih, naj takoj pošestijo in poškodovani vinograde z 0,5 % Bordoško brozgo ali 0,3 % Dithanom ali Litrotanom. Pripravljeni brozgi vedno prinesejte 0,3 % Kosan, Sumoprol ali Kumulus (30 ckr na 100 litrov pripravljene brozge).

Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod LRS

Izgubili smo našo zlato drago, teno, mamico, staro mamo

BRIGITO BOLTAR

Pogreb bo v petek 12. julija 1957, ob 17. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah.
Globoko žalujoji mož Franc, sin France z ženo Marijo, hčerka Breda, zet Franc, vnukinja Aletična in Bredica ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, dne 12. julija 1957.

ZAHVALA

Ob izgubi najine preljube mame

TEREZUE SLIBAR

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ji lajšali njeno trpljenje, jo spremljali na poti k zadnjemu počitku, obsuli s cvetjem in z nama sočustvovali.

Globoko potri hčerki

Maiki in Rezka.

Bled, 11. julija 1957.

SLOVENSKI POROČEVALEC

V Zagrebu teče II. gimnastrada

Telovadci in telovadke vsepovsod

Te mednarodne manifestacije skušaj in pridobitev v telesni vzgoji narodov in mladine posebej udeležuje skoraj 10.000 sodelujočih iz 14 držav — odlično pripravljena in vzorno izvedena prireditev v velikem slogu

ZAGREB, 11. jul. (Od našega posebnega dopisnika.) — Otvoritev vsake velike telesnozgodnje manifestacije je že v bistvu veličastna, pravična in tudi simbolična. Otvoritev olimpijskih iger gimnastrad in podobnih slavij z mladino so posebna doživetja, ki ostajajo udeležencem in gledajočim dolgo, dolgo v spominu. Dramatično simbolična pa je bila otvoritev letošnje II. gimnastrade v Zagrebu, kajti prav nado je se hotela po čudnem naključju znesti nenadoma razbelska narava, mladost pa je tudi to preizkušnjo prestala zelo disciplinirano in z občudovanja vredno mirnostjo. In vendar se je ta velika mednarodna gimnastična prireditev, na kateri je iz 14 držav okrog 10.000 udeležencev, začela pravzaprav čisto krotko brez stihernega razburjenja, predvsem seveda zaradi tega, ker je bilo vse okrog nje, bodisi znotraj bodisi zunaj, odlično pripravljeno.

Prizor, ki je dal otvoritvi čisto poseben pečat, se je odigral okrog pol 18. ure, samo nekaj minut po tem, ko je predsednik Zveze ljudske skupščine Petar Stambolić začel svoj pozdravni govor in h koncu v imenu pokrovitelja, predsednika Tita, odprl to II. gimnastrado. Zagrmeli so topovi, zadoneli so fantare in na maksimirski stadion so začele prihajati trume telovadcev in telovadk iz vse Evrope. Predvsem so se vsi razmestili slika na stadionu je bila samosvoja in je moglo vanjo samo strmeti in jo občudovati, mnogo teže pa opisati — so se pojavili na južno-zahodnem nebu niti zrna oblaka, toda ki jih je tedaj že zadrževal nasprotni veter. Toda ni trajalo dolgo, ko se je veter zaobrnil in oblaci gmote so se naenkrat nametavali nad stadionom, tako da je postal skoraj čisto temen in posebno turoben. Vmes pa je divjal silno močan veter, tako da so vse zastave plašale podolgo, kar je spet dajalo čisto poseben videz. Kmalu za tem se je nad to pisano množico — računajo, da je bilo najmanj 8000 oseb na stadionu — okrog začelo okrog njega — vsula strašna ploha, ki je gledalce v glavnem raznela. Le malo jih je ostalo in vztrajalo na odprih prostorih. Vsi telovadci in telovadke pa so ostali razvrščeni na svojih mestih in počakali konec izvajanja pokroviteljevega zastopnika, ki je bil zadnji med slavno nosnimi govorniki, predsednikom Pripravljalnega odbora Gretičem in predsednikom Mednarodne gimnastične federacije Thoenijem.

Prvi veliki nastop

Nedolgo nato pa je spet poslušalo sonce in za svečanost delom sporeda se je začel prvi veliki nastop otvoritvenega dneva, na kateri so kot prve nastopile mladinci iz Zastave in slika, ki je bila mišično gimnastično sestavo z narodno godbo in pesmijo z nazivom »Polet mladosti«. Za njimi se je pojavila skupina telovadcev iz CSR, dalje mladinci Partizana z vajami z robcem, kakor je nastopilo 12 članov švedskih društev za telesno vzgojo, ki so prav tako šli med mnogimi telovadci, prav se je ta majhna skupnica skoraj izgubila na tem velikem prostoru. Za njimi so člani Par-

Pred letalskim modelarskim zletom

Vsako leto tekmujejo letalski modelarji Letalske zveze Slovenije na republiškem zletu za najvišje športne naslove v letalskem modelarstvu. Letos se bo borilo za te naslove v petih kategorijah letskih modelov okoli 200 modelarjev iz vseh slovenskih okrajev. Tako številne udeležbe ni bilo še na nobenem našem modelarskem zletu. Lani, ko jih je bilo največ, je tekmovalo 63 modelarjev.

Peto kolo — uspešnejše

Leningrad, 11. jul. V V. kolu šahovskega srečanja med SZ in Jugoslavijo so bili doseženi kar štiri remisi in sicer med Tolušem in Nedeljkovičem, Holmovim in Matanovičem, Bolevslavskim in Bertokom, Karakaljičem in Furmanom ter Miličem in Petrošanom.

REPUBLIŠKA POLFINALNA V SAHU

26 kandidatov za 9 mest V torek oz. v sredo sta se v Mariboru in Ljubljani začela republiška polfinalna šahovska turnirja. Skupno nastopa 26 igralcev, in sicer 16 moških kandidatov, 11 prvokategorij, 3 drugokategorij, 3 tretjekategorij, 2 študentske polfinalne in za spoznanje močnejši (da se doseže oz. potrditi naslov moštvskega kandidata), zato bo dal za slovensko prvenstvo 5 najboljših, vsem ko se bodo iz Ljubljane kvalificirali za šampionat LRS prvi štiri.

PLAVALNA ŠOLA (DRUGI TEČAJ ILIRIJE)

se začne v ponedeljek, 15. t. m., ob 9. uri v kopališču Ilirije Prihvale sprejema klub vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 18. ure v kopališču ter pred začetkom tečaja. Ker je število udeležencev omejeno, pohitite z vpisovanjem!

CRV. ZVEZDA V II. KOLU ZA SE POKAL

Beograjska Crvena zvezda je v Bratislavi odigrala tretjo kvalifikacijsko tekmo za srednjevropski pokal z enajstorico Dukle iz Prage in zmagala 1:0 (0:0).

Drugi dan z dežjem

Davi se je Zagreb prebudil v dežju in hladu. Prireditelji, ki so imeli spored tega dneva razporejen na več javnih stadionih in samo delno po dvoranah, so morali potoček prilagoditi vremenskim razmeram. Posledica tega je bila, da so imeli gledalci mnogo brig in težav, če so si hoteli ogledati to ali ono dopoldansko prireditev. Treba je namreč vedeti, da imajo vsi udeleženci gimnastrade brezplačen vstop samo na veliki stadion v Maksimiru, povprečno drugo pa 50% popust pri vstopnicah. In tako je razumljivo, da so se tisoči in tisoči, ki v dopoldanskih urah niso bili neposredno angažirani, smetili od dvorane do dvorane, ki pa seveda niso mogli sprejeti vseh interesentov. Temu seveda tudi prireditelji v zvezi najboljši volji niso mogli odpraviti.

Čisto prizorišče današnjih nastopov sta bili koncertna in športna dvorana zagrebškega veselisa, v katerem je 16 skupin telovadskih iz Belgije, Poljske, Švedske, Anglije, Brazilije, Madžarske, Vzh. Nemčije in Jugoslavije prikazalo razne sisteme in metode dela pri telesnem vzgojstvu. Pokazali so bili prav kvadratne, krogline in različne, ki jih je bilo videti, da so nekaj nacionalnega obležja, pogosto pa prečkane s obliko. V tem pogledu so se posebno odlikovale skupine iz Brazilije, Švedske in Italije. Tudi Belgijci in Belgijke so želi za ritmične

Organizacija in drugo

Najmočnejši vtis so po dosežanih nastopih napravili telovadci iz Sovjetske zveze. Predvsem velja to za sinočnji nastop v Maksimiru, kjer so pokazali dovršenost, ki je prekoračuje možnost množičnega dela. Izvajalci tega občudovanja vrednega sporeda so bili sami vrhunski telovadci SZ. Organizacija zagrebške gimnastrade je — kolikor ne bi tudi mi omenili nerodnega spodsrlajja, ko je javno nameščen zvočnik odpovedal prav takrat, ko so pred dežjem na Trgu republike sprežovorili gostom in domačim telovadcem predstavniki oblasti in telesnozgodnjih organizacij — zelo dobro, kar pa nam je glede obveščanja in dela vseh ustrezno v vsakem pogledu. In pri tem nas niti ni tako malo, dvorane za nam nov. Ljubljane, novinarjev iz Madžarske, Izraela, CSR, Egipta, Norveške, Avstrije, Belgije, Poljske in Nemčije, zbranih 50 domačih zastopnikov, tiskarji in posredniki, da je poročila za 30 domačih listov.

Čeprav je nedavni vremenski preobrat, ki nas je iz tropske vročine posadil v nekoliko severnejšen, nekoliko zamračil razpoloženje med razglašeno mladino po zagrebških ulicah in lokalih, je vendar Zagreb tudi danes v znamenju gimnastov. In tako bo ostalo tudi naslednje tri dni; to tedaj pa računamo, da se bomo še enkrat videli maksimirski stadionu v najlepšem in akrosno prvih v žiljenju doživeli preteklo sredo.

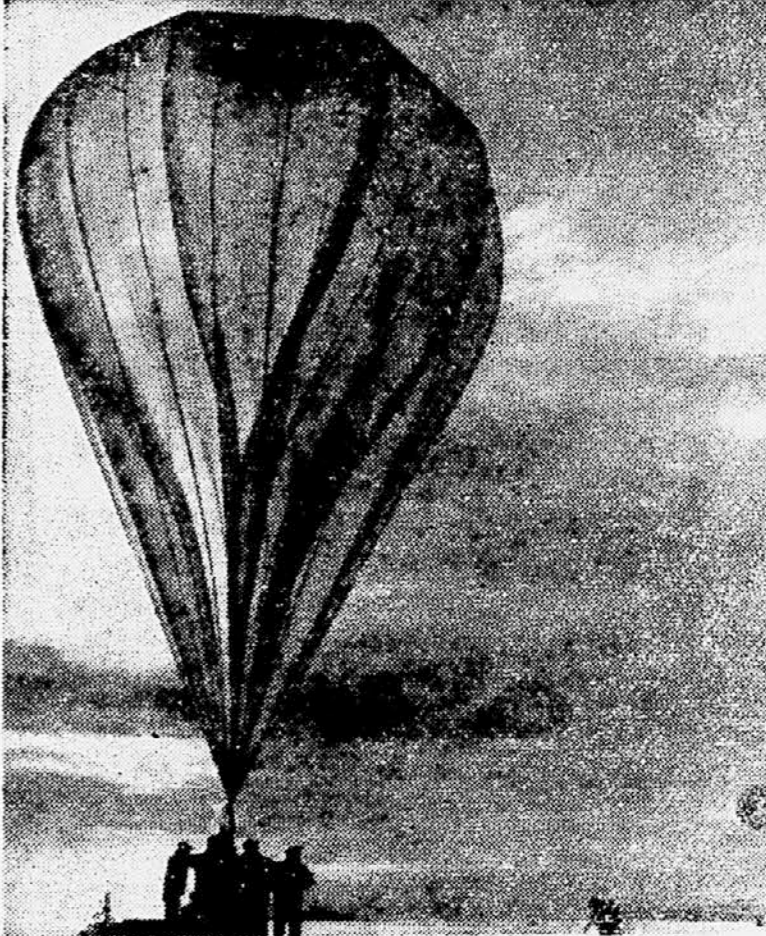
Nazaj v kamnito dobo

Ze večkrat smo slišali, da se japonski vojaki, raztreseni po številnih oceanijskih otokih niso vдали četudi niso imeli nobene zveze s svojimi predpostavljanimi. Vendar izgleda, da so štirje Japonci, ki so se predtekli te den po dvanajstih letih vđali filipinskim oblastem, le poslednji teh obupancev.

prav so bili pred nekaj desetletji se ljudožrci. Sele, ko je samotni Japoncem sam poglavar domačinov zatrdil, da je resnica, da je Japonska izgubila vojno, se je poročnik Yama Moto s preostalimi tremi vojaki odločil, da se bo predal. Kakor poročajo Američani, so se ti štirje bojavniki predali v

stobe do domovine, po prihodu v Tokio so pa doživeli naravnost triumfalen sprejem. Dvorana, v kateri so priredili koncert japonskih narodnih pesmi in svojih primitivnih glasbilih je odmevala od navdušenja poslušalcev. Toda tudi tu je grenka kaplja. Zena poročnika Yama Mote je po

Leta 1944 je japonski pehotni poročnik Yama Moto napadel s svojo enoto ameriško letalsko oporišče na filipinskem otoku Mindoro. Njegova četa je bila zecimirana, tako, da jih je ostalo le osem. Zatekli so se v notranjost otoka v kraje, kamor še ni stopila raziskovalčeva noga. Živeli so v okoliju pigmejskega naroda, ki jim je bil sprva sovražen, saj so prav oni bili vzrok, da so filipinske kazenske ekspedicije večkrat prihajale v to sicer, deviško džunglo; kasneje pa so si postali s temi japonskimi vojaki kar prijatelji in so jim celo nudili delketa iz svojega plemena za zakonske žene. Ko so videli, da si morajo pač pomagati kakor vedo in znajo, so se prilagodili razmeram, v katerih so živeli Pigmejci. Tako so si zgradili kočice po njihovem vzorcu. Tudi kuhinja je bila sprva precej borna in odvisna le od sadježev; streljati so se namreč bali, ker so vedeli, da jih Filipinci iščejo. Kasneje so dobili od domačinov prašičke in perutnino, tako, da so imeli poleg rastlinske tudi mesno hrano. Največja skrb jim je bila, kako naj si ohranijo očenj. Zato so pod strogo vojaško disciplino vzdrževali stražo ob ognju, ki bi jim sicer ob nenadnih monsunskih nalivih prav gotovo ugasnil. Kakor poročja sam poročnik Yama Moto je resda prišlo med njimi tudi do sporov in preprirov, vendar je uspel, z vojaško disciplino obdržati red. Na žalost, kakor pravi poročnik, štirje člani njegove preostale enote niso vzdržali tega dvajset let napora in so jih zvakopali pod palmami. Večkrat so krožila nad njihovim boriščem letala, ki so odmetavala letake s pozivom k predaji, češ, da je Japonska izgubila vojno in da Američani postopajo z ujetniki človeško. Filipinske oblasti niso hotele poslati na to področje nove ekspedicije, ker bi s tem vzemirile pigmejsko ljudstvo, ki je sicer zelo miroljubno, če-

Velikanski vremenski balon, katerega so spustili na Japonskem, nosi s seboj instrumente, ki poročajo o vremenskih razmerah. Na ta način mislijo meteorologi dobivati dnevna poročila o vremenu na področju Pacifika, kar bo velikega pomena zlasti za letalsko službo. Poročila z balona prihajajo vsaki dve uri.

popolnoma čistih uniformah in s kompletnim orožjem, ko pa so oddajali orožje so vzklikali svojemu cesarju. S seboj so prinesli razno orodje in glasbila, ki so jih za časa svojega bivanja izdelali sami iz lupin kokosovih orehov in raznih podobnih primitivnih pripomočkov. Ze v Manili so jih sprejeli z občudovanjem zaradi njihove vztrajnosti in zve-

Nenavadna razsodba

Druščina mladih fantov iz Indiane v ZDA se je v vselem razpoloženju stepla in so seveda morali pred sodnika za prekrške. Sodnik pa je izrekel neobičajno sodbo. Vsi udeleženci so bili obsojeni na mesec dni zapora, ali pa da se

desetih letih mislila, da moža ni več med živimi in se je posodajal z njegovim bratom. Drugim trem so po japonskem običaju postavili veličastne nagrobne spomenike, pred katerimi so se oni sami, zdej živji, globoko priklonili v znak spoštovanja do staršev, ki so na tak način posvetili spomin na njih, ki so jih imeli dvajset let mrtve.

In vendar je zmagal

Znani zdravnik dr. Salk, iznajditelj seruma proti otroški paralizi (poliomielitisi) je kljub temu, da je bilo pred časom dosti skeptikov, ki so njegove zasluge omalovaževali dobil priznanje vlade ZDA s tem, da so mu odobrili 317.000 dolarjev za nadaljnja raziskovanja na področju te doslej še tako malo znane bolezni.

Žepni merilec radioaktivnosti

Na univerzi v Erlangenu v Nemčiji je uspelo znanstvenikom izdelati žepni merilec radioaktivnosti, ki temelji na načelu, podobnem Geigerjevemu števcu. Nosi se v obliki nalivnega peresa in lastnik lahko takoj ugotovi stopnjo radioaktivnosti ozračja.

»Poroko je kajpak mogoče razveljaviti,« je rekel. »To mi je dejal tudi oče, zato domnevam, da se vama obema zdi to kaj preprosto. Zame pa to pomeni, da moram na sodišče, kjer bodo vsi zadevo obravnavali od najmanjših podrobnosti.« Ko je govorila, se je tresla. »Mislim, da ne bom tega nikoli zmogla. Zares sem strahopetna — kaj niste vedeli tega?« »Nikoli vas nisem imel za strahopetno,« je rekel smejč. »Ne, Joan, tega ne morem verjeti. Človek še ni strahopeten, ako se ustraši življenjskih grozot. Odpotujte boste, kajne?« »Pravzaprav ne bi šla rada od tod, mislim pa, da bo potovanje koristilo mojemu očetu. Zimsko podnebje na deželi mu ne de dobro in potovanje nama bo prijetna sprememba. Sprva sem mislila, da tiči za vsem tem kaj Hamonov zahrbtni namen, ali on odpotuje v Ameriko. Pravkar se poslavlja od mojega očeta.« »Zategadelj sem menda tudi z vami skupaj?« je rekel smejč. Vendar je odločno ugovarjala. »Ne, prišla bi bila v vsakem primeru, zakaj tisto sem vam hotela po vsej sili pojasniti. Veste, James, občutek imam, da Hamon vse ve.« »Od koga bi pa naj zvedel?« »Bil je pri gospe Cornfordovi tisti večer, ko je gospod Farrington nenavadno mnogo govoril. Bilo je tiste noči, v kateri je gospa Cornfordova prišla ob svoje pismo, ki ste ji ga pozneje prinesli nazaj. Povedala mi je, da je Farrington venomer govoril o nekervi v gozdu pri Ascotu, in prekanjeni Hamon je po vsej priliki iz njegovega govorjenja kmalu izluščil resnico.« »In kaj potem, če ve?« je vprašal Jim čez čas mirno. »Kako pa je Farrington?« »Na boljše mu gre. Vem, da je grdo zame, da nisem tega vesela, ali ne morem drugače, Jir. — odsihmal vas bom ime-

novala Jim. Danes sem ga videla, šel se je sprehajati na polja za hišo.

»Kaj se je že toliko opomogel?« se je začudil Jim. »Bi vas lahko prepoznal?«

»Občutek imam, da me je že. Da, mnogo bolj me mu je. Zdravnik je dejal gospe Cornfordovi, da se lahko taki primeri presentljivo naglo izboljšajo. Nisem vedela, da se mudi v gozdu. Bila sem ravno na poti k hišici, da bi se pozanimala za njegovo stanje. Izenada sva stala drug pred drugim in tako čudno me je pogledal, ko je šel mimo mene. Domnevam, da me je prepoznal, ker mi je gospa Cornfordova povedala, da je venomer povpraševal za lady Joano in za položaj njenega očeta. Vrhu tega je hotel vedeti, kako daleč je od tod do Ascota.«

Glas ji je drhtel in stisnila je ustnice, da bi se obvladala. »Možno je tudi, da zgolj domneva, vendar bi mi tudi to delalo težave. Kaj naj storim? Kaj bi morala storiti, Jim?« Moral se je premagovati, da ni bil objel. Ljubil jo je, ali vse doslej se še ni bil zavedal, kako zelo jo ljubi. Pomenila mu je začetek in konec njegovega življenja, izpolnitev vseh njegovih želja in sanj. Zavoljo nje bi spremenil ves svoj življenjski načrt — pozabil bi na nalogo, ki si jo je bil postavil in ki ga je že deset let popolnoma zaposlovala, ko bi ji le s tem prihranil vsaktero bolečino.

Ko jo je pogledal, je naglo povsila pogled, kot da bi bila opazila v njegovih očeh nekaj tistega ognja, ki je gorel v njem. Položil je roko okrog njenih ramen in njej je ta dotik pomenil ljubkovanje. Počasi sta šla proti gozdu in ona se je čedalje bolj naslanjala nanj, dokler je ni njegova roka vse objela in se ni z licem dotaknila njegovega rokava. Izginila sta v gozdiček. Srce mu je divje utripalo v osemogljivi jezi. Po vsem, kar je bil videl, je vedel, da obstoji med Joano in Morlakom neka vez. Ko mu je bila Lydija povedala o njuni zaroki, je šel s smehljajem preko tega in je le zmignil

z rameni. Sedaj pa ni o njej več niti najmanj dvomil. Hitel je po obronku, poraslem s travo, proti nizkemu gozdičku, da ju dohiti. Sam ni vedel, kaj bo storil ali rekel, ko bo stal pred njima. Imel je eno samo željo — stopiti jima pred obličje in dati prsto pot jezi, ki je kipela v njem.

Ko je predirjal travnik, je ihté prispel do nizkega gozdička. Obstal je ter prislunil. Zasišal je korake in se obrnil proti šumu. Počasi in previdno se je pomikal od drevesa do drevesa. Nato je zagledal nekega pešca in tiho obstal. Bil je Farrington, ki ga je bil tisto noč videl bolnega v hiši gospe Cornfordove.

Hamon ni bil malo začuden, ko je zagledal moža, ki bi moral ležati po njegovem mnenju v postelji. Farrington je prihajal čedalje bliže in bliže. Hamon se je potuhnil in ga pazljivo motril. V obraz je bil bled in se je optekal. Vtem ko je hodil, je govoril sam s seboj in Hamon je napel sluh, da bi ga razumel, ali zama. Mladenič je šel mimo njega in moč je zapustil svoje skrivališče ter mu v majhni razdalji sledil. Jim je doživljal najlepše trenutke v svojem življenju. Vse skrbi so prešle, vsi načrti so se razblinili, vse častihlepje je izginilo po tej novi, nepričakovani sreči. Molče je stopal z Joano skozi gozd. Ves svet okrog njiju je bil izginil. Naposled je Joan obstala in sedla na štor.

»Kam greva?« je vprašala in vedel je, da se njeno vprašanje ne nanaša na ubogo sedanost.

»Potujeva v srečo, prej ali slej jo bova dosegla,« je rekel, ko se je spustil ob njej na zemljo in jo potegnili k sebi. »Razvozljala bova vse vozle in zmešnjave, spravila s poti vse ovire, izravnala vse steze, ki niso jasne in ravne.« Smehljala se je in mu ponudila ustnice.

Ta mah sta zasišala za sabo tih škodoželjen smeh. Jim se je nežno ločil od nje in se obrnil.

»Glej, glej, kako ljubka gozdna idila! Za zakonskega moža je res prijetno videti svojo ženo v objemu drugega!«